RAKENTAJA

Numero 12
Perjantai 14.12.2018

AKL Posti Oy

10 **Kevytyrittäjäksi** ryhtyminen voi tuoda rakentajalle ikäviä yllätyksiä.

18 **Polyuretaanin** kanssa työskennellessä kannattaa olla varovainen.

20 **Vaikuttaja-kurssilla** väitellään, keskustellaan ja opitaan uutta.

”SITÄ ENNEN MUIHIN UUTISAIHEISIIN”

Torstaisin politiikan ja viihteen suuret kysymykset asetetaan oikeaan arvojärjestykseen Noin viikon studiossa huumorin keinoin.

Teksti: Jukka Nissinen Kuva: Antti Kirves

Noin viikon studion yleisön lämmittäminen alkaa jo Ylen Studiotalon aulassa, josta studioisäntä, stand up -koomikko **Heikki Vilja** tulee hakemaan porukan nauhoituksiin

– Mikä sun nimes on? Ai, **Kalle**. Kuule Kalle, sun tehtävä on jäädä tuohon ovelle ja huikata mulle, kun viimeinen ihminen on päässyt sisään.

Vilja johdattaa yleisön aulasta katsomoon. Sen jälkeen kerrataan säännöt ja kokeillaan miten paljon ääntä yleisö saa aikaiseksi. Tunnelma on jo Viljan jutustelun jälkeen korkealla.

– Nyt pyydetään tänne aivan mahtavat ankkurit **Eeva Vekki** ja **Anders Helenius**!

Yleisö on heti täysillä mukana. Nauhoitukset menevät putkeen, vain muutama välispiikkaus ja sisääntulo otetaan uusiksi.

Ohjelmassa saivat taas kyytiä koti- ja ulkomaiset poliitikot ja julkimot. Kauden loppumisen kunniaksi sarjan käsikirjoittajat **Ida Grönlund** ja **Antti Haapala** kertoivat varsinaisten nauhoitusten jälkeen syystäkin ylijääneitä vitsejä.

– Vitsit ovat kuin omat lapset, kaikista niistä ei voi olla ylpeä. Eikä niitä voi pitää loputtomiin pöytälaatikossakaan, Haapala totesi.

Ylijääneitä vitsejä voi löytää Noin viikon studion somekanavista joulutauon aikana.

Iso työryhmä taustalla

Noin viikon studiossa kommentoidaan ja sekoitetaan keskenään niin keveitä uutisia kuin raskaitakin asioita.

– Teemme juttumme aina tosipohjalta, Eeva Vekki kertoo nauhoitusten jälkeen.

– On hauskempaa tehdä epähauskasta hauskaa kuin hauskasta hauskaa, Anders Helenius jatkaa.

Vekin mielestä jo valmiiksi älyvapaasta uutisesta on hankala enää kiepauttaa hauskemmaksi.

Noin viikon studion tekeminen on tiimityötä, johon osallistuu kymmenkunta käsikirjoittajaa. Ensimmäinen ideointikierros on maanantaina. Ydintiimi, johon kuuluu 8 käsikirjoittajaa, on koolla torstaihin asti. Useimpia käsikirjoittajia yhdistää stand up -koomikkotausta. Materiaalia syntyy viikon aikana niin paljon, että satoja vitsejä lentää roskakoriin. Sen lisäksi jokainen sketsi kirjoitetaan useaan otteeseen uusiksi ennen esittämistä.

– Viikon aikana yleensä ainoastaan yksi vitsi menee ohjelmaan läpi sellaisenaan, Vekki.

Uutisankkurit ovat viimeiset portinvartijat sen suhteen, mitä tuutista tulee ulos.

– Ylijääneissä vitseissä oli vitsi **Katri Helenan** ja **Tommi Liimataisen** anaaliseksistä. Olisinko halunnut kertoa sen yleisölle? En välttämättä, Vekki toteaa.

Torstaina iltapäivällä ennen nauhoitusta treenataan vitsit esityskuntoon. Nauhoituksiin menee vajaa tunti ja sen päälle tehdään editointityöt. Ohjelman koostamiseen osallistuu puolisensataa ihmistä. Ydinporukkaan kuuluu parisen kymmentä tekijää.

Lopullisessa ohjelmanauhoituksessa ei paljoakaan sooloilla.

– Joka-ikinen minuutti on käsikirjoitettua. Haastatteluosuudessa on enemmän hengittämistä, mutta muuten tässä ei ole improvisointia. Myös lähetyksessä esitettävät videot ovat tarkkaan mietittyjä ja leikattuja, Vekki kertoo.

”Vitsit ovat kuin omat lapset, kaikista niistä ei voi olla ylpeä.”

– Teemme tätä ohjelmaa liveyleisön edessä. Se ei saa olla liian puuduttavaa. Yleisö ei tule nauhoituksiin vaan osallistumaan show’hun, Helenius muistuttaa.

Puoli miljoonaa katsojaa

Eeva Vekki laskee, että hän tekee 50-tuntista työviikkoa.

– Jos tekisimme tätä ohjelmaa Jenkeissä tai jopa Briteissä, tällä työllä eläisi hyvin. Suomessa tällä saa toimeentulon, Anders Helenius sanoo.

Noin viikon studion kokonaiskatsojamäärä on tänä syksynä noussut tasaisesti 200 000 katsojasta lähes 500 000 katsojaan. Luvussa ovat mukana kaikki 3 lähetyskertaa sekä Yle Areenan katsomiskerrat.

Ankkurikaksikosta Helenius on ollut pisimpään tekemässä ajankohtaissatiiria, hän käsikirjoitti jo Noin viikon uutiset -ohjelmaa. Yleisradio halusi jatkaa saman tyyppisen ohjelman tekoa edellisen uutisankkurin Jukka Lindströmin muutettua ulkomaille.

– Meillä oli koekuvauksia ja Eevan kanssa synkkasi niin hyvin, että se lähti siitä, Helenius toteaa.

Vekki oli myös vieraillut kirjeenvaihtajan roolissa ja käsikirjoittajana Noin viikon uutisissa.

– Teimme vuosi sitten pilottiohjelman tällä porukalla. Siitä kuoriutui sitten Noin viikon studio.

Viihdeohjelmaksi Noin viikon studio on poikkeuksellisesti kokonaan Yleisradion tuottama ja rahoittama. Yleensä viideohjelmat tilataan ulkopuolisilta tuotantoyhtiöiltä.

Vaalivuonna riittää materiaalia

Jos Eeva Vekillä olisi tarpeeksi aikaa, hän haluaisi tutkia mikä tekee yleisöstä yleisön. Esiintyjät puhuvat usein siitä, että oli hyvä tai huono yleisö. Vekin kokemuksen mukaan yleisö voi mennä kipsiin toisen yleisöryhmän takia. Vanhukset voivat ajatella, että ei saa nauraa liian lujaa pornovitsille lasten kuullen. Nuorisoa saattaa taas puolestaan hävettää se, että aivan hölmö vitsi naurattaa liikaa.

On yllättävää, että yleensä hyvin herkkähipiäiset poliitikot eivät ole käytännössä lähettäneet ohjelmapalautetta lainkaan.

– Me nostamme jo uutisissa olleita asioita uudelleen esille. Me teemme niistä vain omaa tulkintaamme ja tarinaamme. Satiirimme lisää kiinnostusta politiikkaa kohtaan, Vekki miettii.

Sekä Vekin että Heleniuksen mielestä Noin viikon studio on kehittynyt vuoden aikana jokaista edellistä lähetystä paremmaksi.

– Poliittisen satiirin kirjoittamiseen ja esittämiseen ei löydy koulutusta. Olemme kokeilleet myös uudenlaisia vitsityylejä, joista emme tiedä naurattavatko ne yleisöä, Vekki sanoo.

Ensi vuoden alussa vaalit luovat paljon materiaalia Noin viikon studion käsikirjoittajien työstettäväksi.

– Tämän hallituksen loppumetreillä on varmasti tulossa paljon herkullisia aiheita, Helenius uskoo.

Juha Sipilän (kesk.) hallituksella on vielä paljon keskeneräisiä hankkeita, jotka halutaan maaliin hinnalla millä hyvänsä. Hallitus tunnetaan myös omalaatuisista menetelmistään.

Paraisilla asuvalle Heleniukselle tärkeitä seurattavia investointikohteita ja tietenkin mahdollisia uutisaiheita ovat Kirjalansalmen sillan remontoiminen ja tunnin juna Turkuun, mikä ainakin jää seuraavan hallituksen projektiksi.

– Kyllä siinä kahden tunnin junassakin on ihan mukava istua. ■

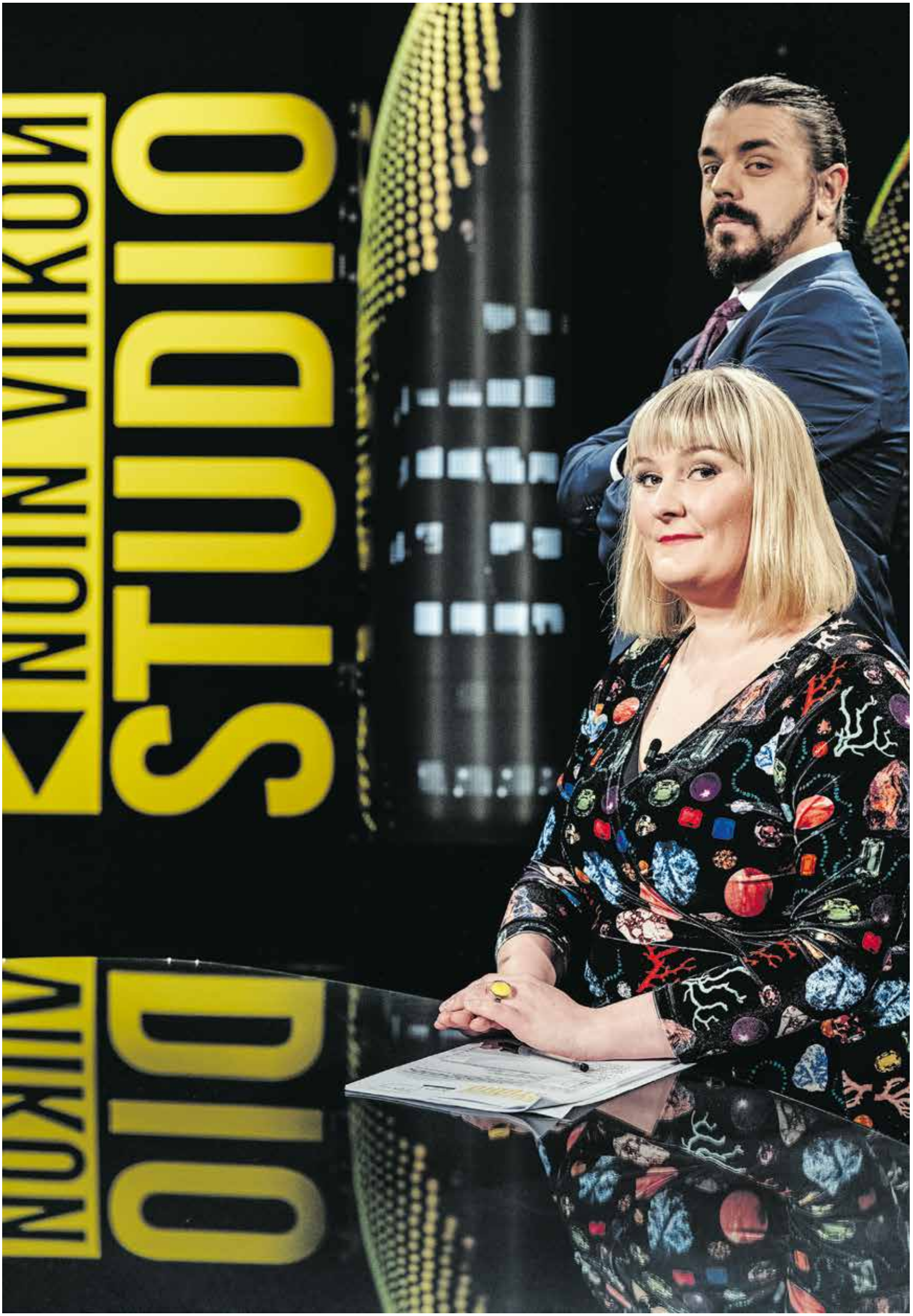
NOIN VIIKON
STUDIO

Kokopäivänatsit

NATSIJÄRJESTÖ Pohjoismainen vastarintaliike PVL toivotti kaikille hyvää itsenäisyyspäivää kantamalla hakaristilippuja pari sataa metriä kulkueensa kärjessä Helsingin Kaisaniemestä Hakaniemeen. Pitkäsillan ylityksen jälkeen poliisi poisti liput ja lippujen kantajat kulkueesta.

Natsit saivat kantaa hakaristilippuja pari sataa metriä liikaa, mutta tämän jälkeen ei ole mitään epäselvyyttä millainen järjestö Turun hovioikeuden lakkauttama PVL on. Se haluaa perustaa pohjoismaisen fasistisen valtion. Päämääränsä saavuttamiseen järjestö on valmis käyttämään väkivaltaa. Tästä on myös näyttöä, esimerkiksi puukotusisku Jyväskylässä ja kuolemaan johtanut pahoinpitely Helsingissä mielenosoituksen yhteydessä muutama vuosi sitten.

PVL:n itsenäisyyspäivän marssiin osallistui ainakin ruotsalaisia natseja. Tutkijoiden mukaan PVL on Svenska motståndsrörelsenin suomalainen aluejärjestö.

Natsien kanssa nykyisin yhteistyötä tekevä rasistinen katupartiojärjestö Soldiers of Odin marssi myös PVL:n riveissä itsenäisyyspäivänä. Tämä porukka on viime aikoina yrittänyt provosoida partioinnillaan maahanmuuttajataustaisia yrittäjiä ja asiakkaita itähelsinkiläisessä Puhoksen ostoskeskuksessa.

Oman marssinsa jälkeen PVL:n porukkaa siirtyi luontevasti kansallismielisten, maahanmuuttovastaisten rasistien ja äärioikeistolaisten ryhmien järjestämälle itsenäisyyspäivän 612-marssille. Kyseisen marssin järjestäjiin kuuluu perussuomalaisia kunnallispoliitikkoja.

Äärioikeisto- ja natsiliikkeet ovat viime vuosina keränneet kannatusta monissa Euroopan maissa, kuten Kreikassa, Ruotsissa, Saksassa ja Unkarissa. Taloudellinen epävarmuus ja tulevaisuuden näköalattomuus ruokkivat näitä liikkeitä. Poliitikkojen kannattaisi puuttua näihin yhteiskunnallisiin juurisyihin. Natsitunnusten kieltäminen on pelkkää kosmetiikkaa. ■

Heldagsnazister

NAZISTORGANISATIONEN Nordiska Motståndsrörelsen NMR önskade alla en trevlig självständighetsdag genom att bära hakkorsflaggor i ett par hundra meter i början av sitt tåg från Kajsaniemi till Hagnäs i Helsingfors. Efter att de gått över Långa bron tog polisen hand om flaggorna och dem som bar dem.

Nazisterna fick bära sina hakkorsflaggor ett par hundra meter för länge, men efter detta råder det ingen som helst oklarhet om vilken slags rörelse denna av Åbo Hovrätt förbjudna NMR är. Den vill grunda en nordiskt fascistisk stat. Organisationen är redo att använda våld för att nå sitt mål. Detta finns det också bevis för, till exempel knivhuggningen i Jyväskylä och den misshandel med dödlig utgång som skedde i samband med en demonstration i Helsingfors för några år sedan.

Åtminstone svenska nazister deltog i NMRs marsch på självständighetsdagen. Forskare uppger att finska NMR är en finsk regionalorganisation inom Svenska motståndsrörelsen.

Den rasistiska gatuväktarorganisationen Soldiers of Odin, som samarbetar med nazisterna, marscherade också i NMRs led på självständighetsdagen. Detta gäng har under den senaste tiden med sin verksamhet provocerat företagare med invandrarbakgrund och deras kunder i köpcentret Puhos i östra Helsingfors.

Efter sin egen marsch förflyttade sig NMRs gäng naturligt till de nationalistiska invandrarfientliga rasisternas och ytterhögergruppernas 612-marsch på självständighetsdagen. Sannfinländska kommunalpolitiker hör till denna marsch arrangörer.

Ytterhöger- och naziströrelserna har under de senaste åren fått understöd i många länder i Europa, såsom Grekland, Sverige, Tyskland och Ungern. Den ekonomiska osäkerheten och utsiktslösa framtiden matar dessa rörelser. Det skulle löna sig för politikerna att ta itu med dessa samhälleliga orsaker. Att förbjuda nazistsymboler är bara kosmetik. ■

Kannen kuva: Johanna Hellsten

Kyösti Suokas
Varapuheenjohtaja

Joululahja valtiolle

Vuosia sitten esitin rakennusalalle veronumeroa. EU:n itälaajenemisen jälkeen Suomeen tuli kymmeniä tuhansia ulkomaisia rakentajia, joista suuri osa työskenteli täysin pimeästi. Vuosikaudet. Vanhat valvontakeinot eivät enää toimineet. Tarvittiin uusi järjestelmäratkaisu.

Esitykselleni naurettiin. Tästä huolimatta painoimme päälle ja muutaman vuoden päästä Rakennusliiton, Rakennusteollisuuden ja verotuksesta vastuullisten virkamiesten yhteistyöllä luotiin maailman paras rakennusalan harmaan talouden torjuntajärjestelmä. Se tuottaa valtiolle miljardeja.

Edellä olevan kirjoitin siksi, että nyt esitän uutta järjestelmäratkaisua EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevien työntekijöiden valvontaan. Toivottavasti tätä esitystäni pohditaan heti vakavasti. Se on hautunut päässäni jo pitkään, kun olen käynyt mutapainia harmaan talouden toimijoiden kanssa. Samalla lailla syntyi aikanaan idea veronumerosta.

EU:n ulkopuolelta tulee tuhatmäärin hyvin sekalaista seurakuntaa. Osaa riistävät sukulaiset ja maanmiehet. Osaa kansainväliset ihmiskauppiaat tai suomalaiset härskit työnantajat. Osa ei ole tulossa varsinaisiin töihin ollenkaan. Työpaikka ostetaan tai se kynäillään vain tarkoituksena saada pysyvä oleskelulupa Suomeen ja EU-alueelle.

Esitykseni uudeksi valvontakeinoksi on ulkomaalaislakiin kirjoitettava seuraava pykälä: ”EU/ETA-alueen ulkopuolelta tuleville vailla pysyvää oleskelulupaa Suomessa oleville työntekijöille on palkka maksettava Suomen valtion ylläpitämälle tilille.” Tämä olisi jonkun viranomaisen ylläpitämä älytili, josta raha jakaantuisi automaattisesti eri osoitteisiin; työntekijälle, verottajalle, eläkeyhtiölle. Älytili on jo olemassa oleva keksintö ja jossain määrin käytössä.

Tilin perustaminen ja sen ylläpitäminen olisi vähäinen ponnistus verrattuna esimerkiksi rakennusalan veronumero- ja työmaailmoitusjärjestelmään. Kulut kuittautuisivat jo muutamassa viikossa lisääntyneinä verotuloina. Viranomaisten tarkastusresursseja olisi mahdollista keskittää tilin kautta maksettujen suoritusten reaaliaikaiseen valvontaan. Mm. eläkemaksuja kontrolloidaan nykyään eläke- ja verotietojen ristiin ajolla. Halvemmalla ja paremmin tuloksin kuin aikanaan työmaita ratsaamalla.

Esitykseni ei ole poliittinen. Kaikkihan me haluamme rajoittaa harmaata taloutta? Valvonnan parantamisella ei otettaisi kantaa seuraavien hallitusten päätöksiin työperäisestä maahanmuutosta. Kuitenkin jo nyt yleisesti tunnustettua työntekijöiden oleskelulupien myöntämisen hitautta voitaisiin merkittävästi nopeuttaa, kun monesti turhan ennakoivan valvonnan painopistettä siirrettäisiin tehokkaaseen reaaliaikaiseen valvontaan.

Jos joku vastuullinen poliitikko tai virkamies ottaa esityksestäni kopin, olen valmis tulemaan talkoisiin idean jatkojalostamiseksi. Olin mukana jo parikymmentä vuotta sitten työryhmässä, joka laati uutta lakia työntekijän oleskeluluvasta. Työnantajapuolelta löytyy varmasti myös kiinnostusta työlupiin liittyvän tarpeettoman ja ketään hyödyttämättömän byrokratian purkamiseksi. Eli kolmikanta käyntiin.

Rakennusalalla on paljon ongelmia, jotka liittyvät ulkomaiseen työvoimaan. Silti mieliä rauhoittaa tieto, ettei varsinaisilla työmailla pysty täysin pimeästi työskentelemään enää kukaan. Tieto konnien pelitilan pienenemisestä voisi rauhoittaa myös keskustelua EU:n ulkopuolisesta työperäisestä maahanmuutosta. ■

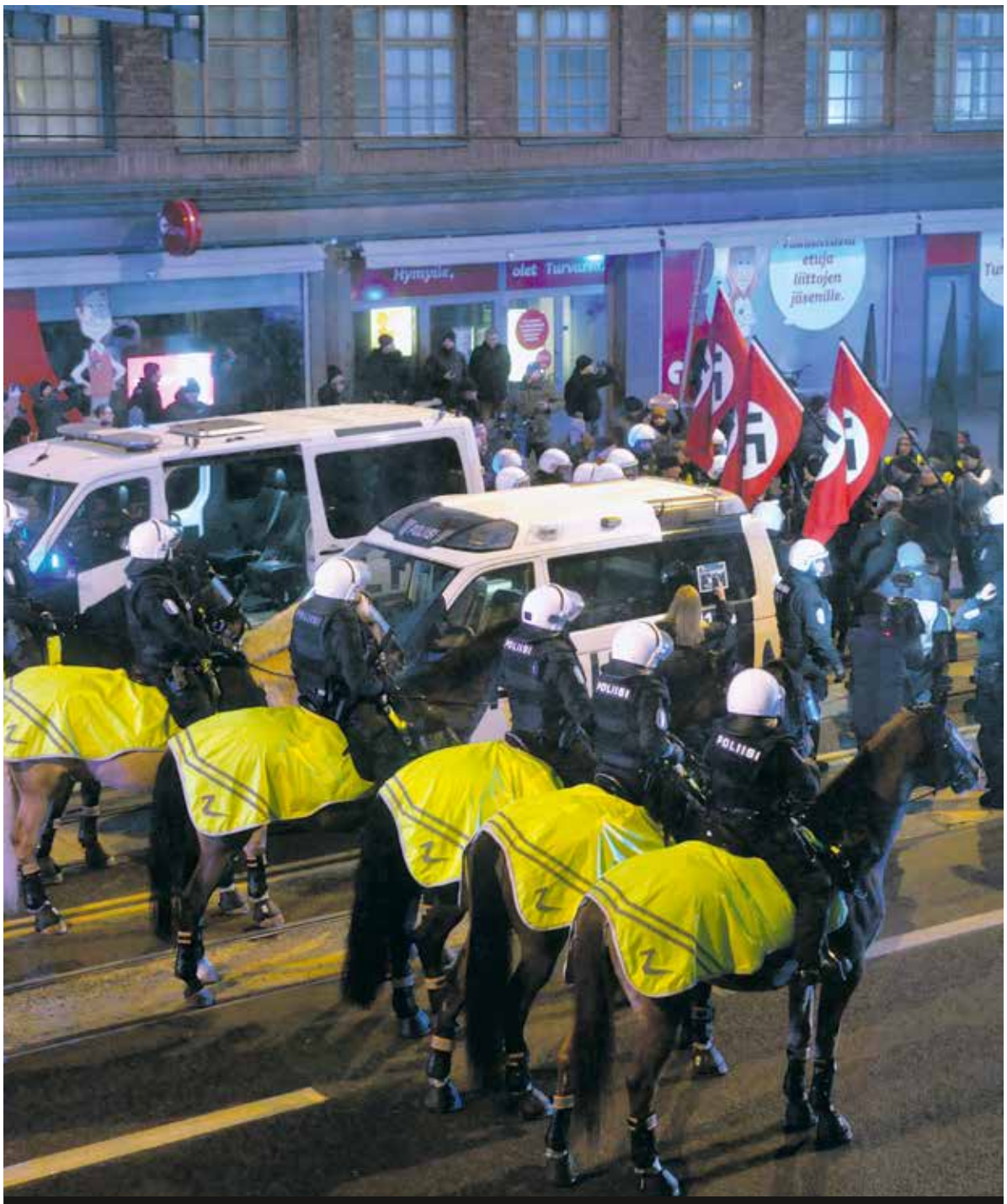

Kuukauden kuva

Paikka: Hakaniemi, Helsinki
Aika: 6. joulukuuta 2018
Kuvaaja: Jukka Nissinen

Mitä? Lakkautetun natsijärjestö PVL:n kannattajat ja heidän ulkomaalaiset tukijansa ulkoiluttavat hakaristilippuja itsenäisyyspäivän kunniaksi.

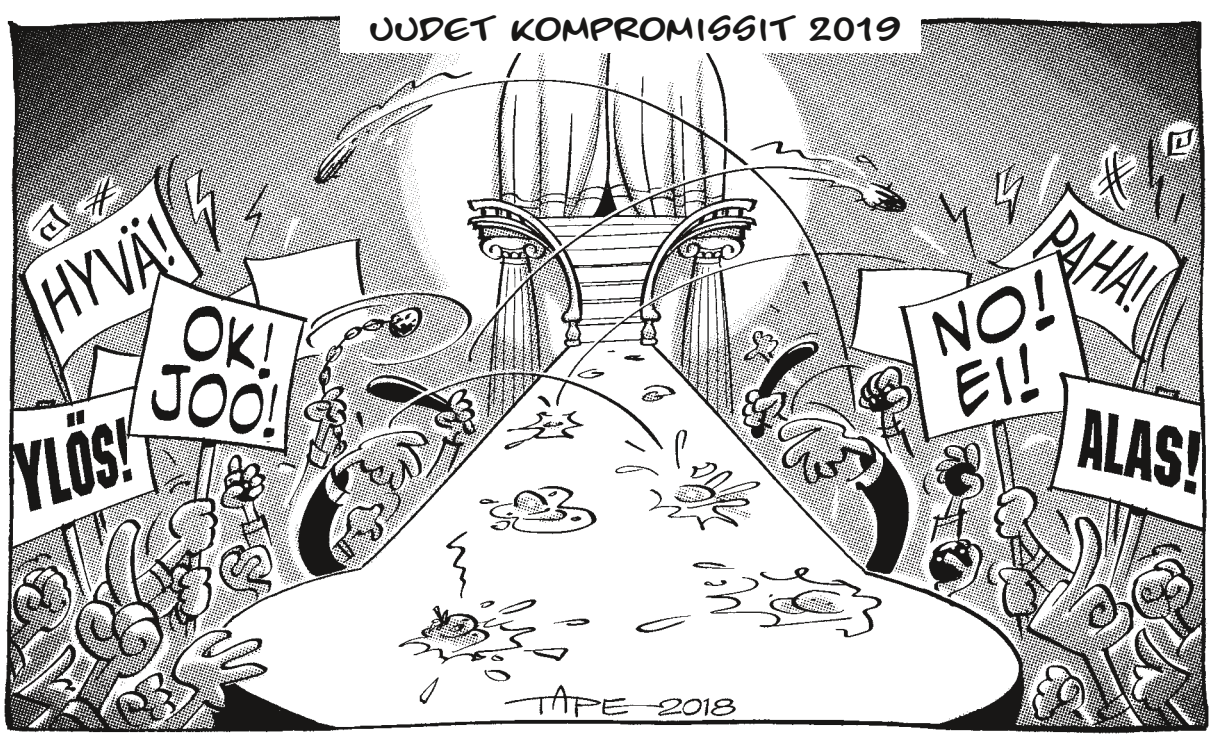

RAKENTAJA

Julkaisija
Rakennusliitto ry

Päätoimittaja
Jukka Nissinen

Toimittaja/toimitussihteeri
Johanna Hellsten
Heikki Korhonen

Taitto
Aste Helsinki Oy

Tiedottaja
Eeva Pulkkinen

Toimituksen sihteeri
Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite
Siltasaarenkatu 4, Helsinki
Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
Puhelin, vaihde 020 774 003
Fax 020 774 3061
Toimituksen s-postiosoitteet ovat muotoa:
etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti
Tietotalli Oy/Jyväskylä
Outi Larinmaa-Jänis
Puhelin 050 467 5600
Sähköposti:
outi.larinmaa-janis@tietotalli.fi

Tilaushinta
12 kk 30 €

Painopaikka
Sanomapaino, Sanomala Oy
Helsinki 2018

ISSN 0355–8614

Seuraava numero ilmestyy 18.1.2019

Tähän numeroon tarkoitetun materiaalin on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään **perjantaina 4.1.2019**.

2019

Numero	Aineistopv.	Ilmestyy
1	4.1.	18.1.
2	2.2.	15.2.
3	2.3.	15.3.
4	29.3.	12.4.
5	3.5.	17.5.
6	31.5.	14.6.
7	28.6.	12.7.
8	2.8.	16.8.
9	30.8.	13.9.
10	27.9.	11.10.
11	1.11.	15.11.
12	29.11.	13.12.

Lehden ilmestymispäivä on **perjantai.**

Osastoilmoitusten osalta aineiston viimeinen toimituspäivä on **kaksi viikkoa** ennen lehden ilmestymistä.

Toimitusosoite:
Rakentaja-lehti
PL 307, 00531 Helsinki
ilmoitukset@rakennusliitto.fi

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse vastaan!

Ranska houkuttelee naisia rakennuksille

Ranskassakin kärsitään rakennusalan työvoimapulasta.

Teksti: Virpi Latva Kuva: Jukka Nissinen

Ranskan rakennusalan jättiyritykset ovat alkaneet järjestää nuorille naisille työmaavierailuja, joissa esitellään alan uramahdollisuuksia. Yläasteen, ammattikoulun ja lukion tyttöjen houkuttelu alan opintoihin on yksi keino taistella rakennusalan lisääntyvää työvoimapulaa vastaan.

Kypäräpäisten nuorten naisten ohjattu turistikierros on tuttu näky ranskalaisella rakennustyömaalla. Yhä lisääntyvien avoimien ovien päivien syynä on suurten rakennusyritysten huoli tulevasta työvoimastaan. Rakennusalan henkilöstöstä naisten osuus on nimittäin vain 12 prosenttia, joten parantamisen varaa on. Suunta on jo nousussa, koska vuonna 2000 heidän osuutensa oli vain 8,6 prosenttia. Uusille naistyöntekijöille tarjotaan lisäksi henkilökohtaisia mentoreita, jotka seuraavat sopeutumista miehiseen työyhteisöön ja ovat tukena työuran alkumetreillä.

– Jos yläasteen tai lukion neideillä on vaikeuksia löytää harjoittelupaikkaa, kannattaa kääntyä meidän puoleemme. Takaamme, että meiltä sellainen löytyy, maan suurimman rakennuttajan Buygues Construction -yhtiön toimitusjohtaja **Philippe Bonnave** vakuuttaa.

Yhtiö on hoksannut vetää oikeasta narusta. Yläasteen lopun pakollinen viikon harjoittelujakso tuottaa nimittäin runsaasti päänvaivaa niin oppilaille kuin vanhemmillekin. Tarjokkaita on paljon ja harva yritys kykenee tarjoamaan mielekästä ohjattua tekemistä näin lyhyeksi ajaksi. Myös muihin opintoihin liittyviä harjoittelupaikkoja on hyvin vaikea löytää.

Julkiset rakennusprojektit vauhdittavat työvoimapulaa

Työntekijän näkökulmasta Ranskan rakennusalan työllisyysnäkymät eivät juuri koskaan ole näyttäneet ruusuisimmilta. Kymmeniä tuhansia työpaikkoja jää vuosittain vaille ottajaa ja joka toinen rakennusliike valittaa, että pätevää henkilöstöä on vaikea löytää. Ala tulee lähivuosina tarvitsemaan väkeä sekä suorittavaan portaaseen että johtotehtäviin. Yksin nyt käynnistyvien julkisten rakennusprojektien ansiosta tulevien vuosien uuden työvoiman tarve on 200 000 henkeä. Naapurimaassa Italiassa sattuneen Genovan siltaonnettomuuden jälkeen nimittäin myös Ranskassa huomio kiintyi lukuisiin huonokuntoisiin siltoihin ja kunnostusta vaille jääneisiin maanteihin.

Suuryritysten tavoitteena on tulevien vuosien kuluessa tuplata naistyöntekijöiden määrä, mikä tarkoittaa samalla työolojen kehittämistä. Raskaita töitä siirretään yhä enemmän koneiden tehtäväksi ja työmaiden hygieniaan kiinnitetään lisääntyvää huomiota. Nykyisellään yli puolet alan naistyövoimasta on valikoitunut toimistotehtäviin, 7 prosenttia työnjohtoon ja vain reilu prosentti suorittaviin töihin.

Pariisilaisella rakennustyömaalla työskentelevä **Kemo Ndoumbe** toivottaa naiset tervetulleiksi alalle. Hän muistuttaa, että koneiden saati robottien käyttö ei ole kuitenkaan vielä todellisuutta ihan joka työmaalla ja työ on naiselle fyysisesti raskasta.

– Esimerkiksi Pariisin keskustassa on useita ahtaalla tontilla olevia rakennustyömaita. Niissä kaikki tehdään käsin, koska työkoneet eivät yksinkertaisesti mahdu työmaalle, Kemo Ndoumbe sanoo.

Palkkakehitys myönteistä

Paitsi rakennusliikket, myös kunnat ja kaupungit tarvitsevat alan ammattilaisia. Pohjois-Ranskan Rennesin kaupunki järjesti hiljattain 250 rakennusalalla työskentelevän naisen tempauksen kaupungin keskustassa.

Ranskalaisten rakennustyömaiden telineillä olisi tilaa uusille työntekijöille.

Naisten kouluttautumista perinteisesti miehisinä pidettyihin ammatteihin edistävä Elles Bougent -järjestö kokosi hiljattain rakennusalan teemapäiville yli 500 nuorta naisopiskelijaa. Järjestö kouluttaa myös mentoreita, jotka ovat alalle hakeutuvan naisen tukena välittömästi rekrytointia seuraavien kuukausien ajan.

– Tavoitteenamme on osoittaa nuorille naisille konkreettisten esimerkkien avulla, että uran luominen miehisessä ympäristössä on täysin mahdollista, järjestön puheenjohtaja **Parie-Sophie Pawlak** korostaa.

Pawlak vakuuttaa, että naisten ryntääminen rakennusalalle ei välttämättä tarkoita palkkojen romahtamista, kuten joillakin muilla aloilla on tapahtunut.

– Työvoimapulan ansiosta alan palkkakehitys on ollut viime vuosina erittäin myönteinen. Uskon saman suuntauksen jatkuva myös tulevina vuosina.

Rakennusala työllistää Ranskassa 1,4 miljoonaa henkilöä. ■

Niko Seppänen mukaan varapuheenjohtajakisaan

OSASTO 210, Meri-Lapin Rakentajat on nostanut Rakennusliiton oppilaitostiedottaja **Niko Seppäsen** varapuheenjohtajaehdokkaakseen ensi kevään liittokokouksessa. Meri-Lapin Rakentajat tekivät päätöksensä osaston syyskokouksessa 8. joulukuuta.

– Saimme ensimmäistä kertaa osaston historiassa oman jäsenemme mukaan tavoittelemaan varapuheenjohtajan paikkaa, osaston puheenjohtaja **Petri Vilen** toteaa.

– Niko Seppänen on osoittanut kykynsä toimiessaan useamman vuoden ajan oppilaitostiedottajana. Seppänen uskoo vahvasti ay-toimintaan, Vilen perustelee.

Vilenin mukaan demokraattinen päätöksenteko tarvitsee useamman ehdokkaan vaaleihin, muuten ei synny Rakennusliiton toiminnalle tärkeätä keskustelua.

– Meillä on tulossa nuorten hupparisukupolvi työelämään ja heidät pitää saada mukaan vaikuttamaan liiton asioihin. Keskustelu on aina tervetullutta myös liittokokoukseen.

Petri Vilen uskoo, että nuori ehdokas voi myös nostaa äänestysintoa ensi kevään liittokokousvaaleissa.

Seppänen on toinen varapuheenjohtajakisaan lähtenyt ehdokas. Neuvottelupäällikkö, talotekniikan sopimusalavastaava **Kimmo Palosta** on myös pyydetty mukaan varapuheenjohtajaehdokkaaksi. ■

Työttömyyspäivärahaa saaneet kassan jäsenet

2014 – joulukuu 2018 & ennuste 1–12/2019

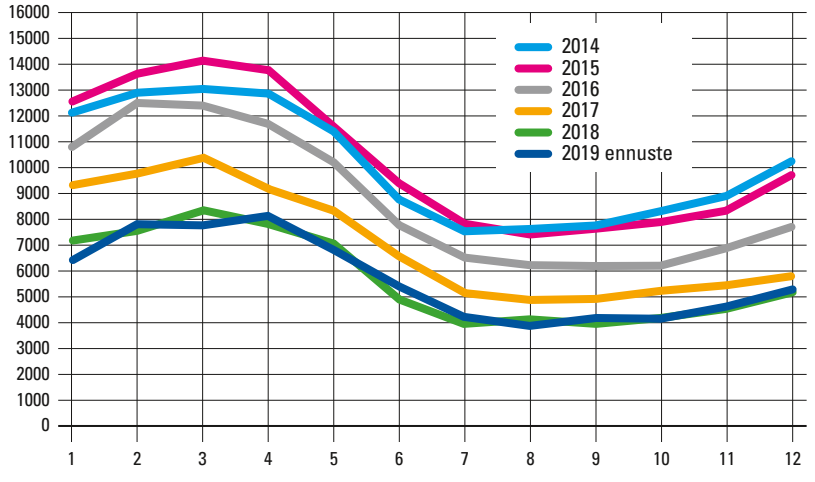

Tulorekisterin ensimmäinen vaihe käyttöön

Verottajan suurprojektin ensimmäinen vaihe alkaa olla valmiina ja se tulee kokoamaan kansalaisten palkka- ynnä muut etuustiedot yhteen rekisteriin vuoden 2019 alusta. Tähän Tulorekisterin nimeä kantavaan tietokantaan kerätään kaikki työntekijälle maksettavat palkat ja etuudet. Tulorekisterin kautta palkkatiedot välittyvät reaaliaikaisina paitsi verottajalle myös Kelaan, eläkevakuutusyhtiöön ja Työttömyysvakuutusrahastolle. Vuonna 2020 tiedonsaajien joukko laajenee huomattavasti, kun mukaan tulevat muun muassa työttömyyskassat, vahinkovakuutusyhtiöt ja kunnat.

Palkansaajille, kuten rakentajille uudesta Tulorekisteristä tulee olemaan paljon hyötyä. Käsittelyajat esimerkiksi Kelan maksamiin korvauksiin nopeutuvat. Omia palkkatietoja voi seurata reaaliajassa sähköisen asiointipalvelun kautta, jonne kirjaudutaan esimerkiksi pankkitunnuksilla. Internetistä palvelu löytyy ositteesta: www.vero.fi/tulorekisteri. Yritysten huijaaminen esimerkiksi eläkemaksujen suhteen vaikeutuu, kun palkanmaksun jälkeen eläkeyhtiö lähettää laskun kuukausittain yritykseen ja aloittaa mahdolliset perintätoimet maksun viivästyessä. Nykyään työnantajan laiminlyönnit tulevat työntekijän tietoon vasta seuraavaan vuoden esitäytetystä veroilmoituksesta.

Käytännössä homma toimii, niin että työnantajan on ilmoitettava maksetut palkat tulorekisteriin 5 päivän sisällä palkanmaksupäivästä. Rahapalkan lisäksi on ilmoitettava mahdollisesti maksettavat luontaisedut, matkakulut ja päivärahat.

Koskee myös kotitalouksissa tehtäviä töitä

Monet rakentajat tekevät töitä myös kotitalouksille tai yksityisille henkilöille. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös heitä riippumatta siitä, minkä suuruinen palkka on. Ilmoitus palkasta tehdään ainoastaan Tulorekisteriin tai siltäkin välttyy, jos palkanlaskenta hoidetaan Palkka.fi-palveluksessa. Palkka.fi-palvelu lähettää tarvittavat ilmoitukset automaattisesti verohallintoon, eläkevakuutusyhtiöön ja Työttömyysvakuutusrahastolle.

Mikä säilyy toistaiseksi tai muuttuu myöhemmin?

Tulorekisteri ei aiheuta muutoksia veronpalautuksiin tai jäännösveroihin vuodelta 2019. Verovelvollisen on edelleen huolehdittava itse verojen ennakonpidätysprosentin päivittämisestä ajan tasalle. Rakentajien tulee myös itse hakea mahdolliset verovähennykset matkakuluista ja ateriakorvauksista.

Vuoden 2020 alusta työttömyyskassat saavat kaikki tarvittavat palkkatiedot työttömyyskorvausten maksamista varten. Tämä nopeuttaa käsittelyä varsinkin heidän kohdalla, joilla on useita lyhyitä työsuhteita.

Tulevaisuudessa Tulorekisterin on tarkoitus poistaa myös kiinteä verojen ennakkopidätysprosentti eli se päivittyy automaattisesti tulojen mukaan jokaisen palkanmaksusuorituksen jälkeen. Tämän pitäisi vähentää jälkiverojen maksamista, jos ei itse ole huomannut suurentaa veroprosenttia tulojen lisääntyessä.

Kottitilin maksaminen vaikeutuu

Joissakin rakennusalan yrityksissä on paikallisesti sovittu palkkaennakosta eli kotista. Uusi tulorekisteri ei tunne tällaista nettopalkkaerää, joka tasataan esimerkiksi kerran kuukaudessa oikean palkanmaksun yhteydessä. Tyypillisintä kottitilin maksaminen on pienissä yrityksissä, joissa säästetään palkkahallinnon kuluja. Järkevintä olisi sopia yrityksissä luopumisesta kottitileistä ja maksaa aina täysi verollinen palkka oman alan TES:n määräysten mukaisesti joka toinen perjantai tai kahden viikon välein. ■

Tulorekisterin käyttöönotto

1.1.2019
- Työnantaja ilmoittaa palkat tulorekisteriin.
- KELA, eläkeyhtiö ja työttömyysvakuutusrahasto hyödyntävät palkkatietoja.

Kevät 2019
- Työntekijä näkee reaaliaikaisesti kaikki hänelle maksetut palkat.

1.1.2020
- Työttömyyskassat ja vakuutusyhtiöt ottavat käyttöön Tulorekisterin palkkatiedot maksaessaan korvauksia.

Rakentajan päätoimittajaksi Johanna Hellsten

RAKENNUSLIITTO on nimittänyt liiton lehden, Rakentajan päätoimittajaksi VTM **Johanna Hellstenin** (42) 1.1.2019 alkaen. Hellsten siirtyy tehtävään lehden toimitussihteerin paikalta.

Ennen Rakentaja-lehteä Hellsten on työskennellyt muun muassa Rakennuslehdessä ja Talotekniikka-lehdessä.

Rakentaja-lehden nykyinen päätoimittaja **Jukka Nissinen** siirtyy Rakentajan erikoistoimittajaksi.

Vuoden vaihteessa on palkallisia arkipyhiä

Jouluna ja vuodenvaihteessa on jälleen tänä vuonna arkipyhiä, joiden korvaaminen vaihtelee eri työehtosopimuksissa.

Rakennus-, maalaus- ja lattianpäällystys

Työajan lyhennyksestä ja arkipyhistä maksetaan kaikille työntekijöille erillistä 7,7 prosentin palkanosaa jokaisen säännöllisen palkanmaksun yhteydessä.

Palkanosa maksetaan myös lyhennettyä työpäivää tekeville, sitä ei voi sisällyttää työntekijän aika-, urakka- tai palkkiopalkkaan. Palkanosa on aina eriteltävä palkkalaskelmassa. Mikäli työntekijä on töissä arkipyhänä, maksetaan hänelle palkka kuten sunnuntaityöstä.

Itsenäisyyspäivän palkan maksua koskee laki itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä.

Talotekniikka

Talotekniikka-alalla korvattavia arkipyhiä ovat jouluaatto, ensimmäinen ja toinen joulupäivä, uudenvuoden päivä, loppiainen, pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä, vapunpäivä, helatorstai ja juhannusaatto.

Korvausperusteena käytetään työehtosopimuksen tarkoittamaa keskituntiansiota. Korvaus maksetaan, mikäli edellä mainitut päivät osuvat työpäiville. Vapaapäiville osuvilta arkipyhiltä ei korvausta makseta.

Korvausta ei kuitenkaan makseta seuraavissa tilanteissa:

- Työsuhde on kestänyt alle 6 viikkoa ennen arkipyhää.
- Työntekijä on luvatta poissa arkipyhää edeltävänä tai lähinnä seuraavana työpäivänä.
- Arkipyhä sijoittuu lauantaille tai sunnuntaille.
- Arkipyhä sijoittuu vanhempain-, perhe tai kuntoutusvapaan sisään.
- Arkipyhä sijoittuu lomautusta seuranneen kahden ensimmäisen viikon ulkopuolelle.

Itsenäisyyspäivä: Tänä vuonna itsenäisyyspäivä on torstai 6.12. Työpäiväksi sattuvalta itsenäisyyspäivältä maksetaan lain mukaisin perustein määräytyvä palkka, jolloin palkanmääräytymisperusteena on keskituntiansio.

Kun itsenäisyyspäivä sattuu työntekijän sairausloman sisään sille ajalle, jolta työnantajalla on palkanmaksuvelvollisuus, maksetaan työntekijälle työpäiväksi sattuvalta itsenäisyyspäivältä palkka.

Maa- ja vesirakennus

Maa- ja vesirakennusalalla vuodenvaihteen arkipyhät korvataan, mikäli ne olisivat olleet työpäiviä.

Jouluaatto, ensimmäinen joulupäivä, uudenvuodenpäivä ja loppiainen maksetaan, mikäli työsuhde on kestänyt vähintään 6 viikkoa. Palkka on ensimmäisessä, toisessa, kolmannessa ja neljännessä palkkaryhmän mukainen palkka. Muissa palkkaryhmissä maksetaan neljännen palkkaryhmän palkka.

Itsenäisyyspäivän palkan maksua koskee laki itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä.

Asfaltti

Arkipyhäkorvauksen piirissä ovat uudenvuodenpäivä, loppiainen, pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä, vapunpäivä, helatorstai, juhannusaatto, jouluaatto, ensimmäinen joulupäivä sekä tapaninpäivä.

Arkipyhäkorvaus on aikapalkan taulukkopalkan mukainen tuntipalkka työntekijän työtuntijärjestelmän mukaisilta säännöllisiltä työtunneilta ilman henkilökohtaista palkanosaa ja ilman ammattitutkinto- ja erikoisammattitutkintolisää.

Arkipyhäkorvauksen ehtona on työsuhteen jatkuminen yhtäjaksoisesti vähintään 6 viikkoa ennen kyseistä arkipyhää.

Itsenäisyyspäivältä maksetaan palkka lain mukaisesti. Mikäli työntekijällä ei ole oikeutta sairautensa vuoksi itsenäisyyspäivän palkkaan, maksetaan hänelle siltä päivältä palkkaa sairausajan palkkamääräysten mukaisesti

Vedeneristys

Arkipyhäkorvauksen piirissä ovat uudenvuodenpäivä, loppiainen, pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä, vapunpäivä, helatorstai, juhannusaatto, jouluaatto ja ensimmäinen joulupäivä.

Arkipyhäkorvaus maksetaan palkkaryhmä 2:n mukaan.

Arkipyhäkorvauksen ehtona on, että työsuhde on jatkunut yhtäjaksoisesti vähintään 6 viikkoa ennen kyseistä arkipyhää.

Itsenäisyyspäivän palkan maksua koskee laki itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä.

Rakennustuote

Tänä vuonna itsenäisyyspäivä 6.12.2018 on torstai.

Laissa itsenäisyyspäivän viettämisestä yleisenä juhla- ja vapaapäivänä säädetään, että itsenäisyyspäivän sattuessa arkipäiväksi työt on keskeytettävä, kuten sunnuntaina. Töiden keskeyttämisestä huolimatta työntekijälle maksetaan itsenäisyyspäivältä, jos se muuten olisi ollut työpäivä, täyttä työpäivää vastaava palkka. Edellytyksenä on, että työntekijän työsuhde on jatkunut ennen itsenäisyyspäivää 6 päivää ja jatkuu edelleen itsenäisyyspäivänä.

Mikäli itsenäisyyspäivä on työntekijän työtuntijärjestelmän mukainen työpäivä, työt tulee keskeyttää ja työntekijälle tulee maksaa itsenäisyyspäivän palkkana täyttä työpäivää vastaava palkka.

Keskeytymättömässä 3-vuorotyössä työtä ei kuitenkaan keskeytetä ja työssä oleville maksetaan normaalin palkan lisäksi sunnuntaityökorvaus. Rakennustuoteteollisuuden työehtosopimuksen 19 §:n mukaisesti maksetaan itsenäisyyspäivältä keskeytymätöntä 3-vuorotyötä tekevälle työntekijälle 8 tunnin palkka keskituntiansion mukaan myös silloin, jos itsenäisyyspäivä sattuu työntekijän työvuorojärjestelmän mukaiseksi vapaapäiväksi.

RTT ry:n ja Rakennusliiton yhteisen kannan mukaan työntekijälle tulee maksaa itsenäisyyspäivän johdosta arkipyhäkorvaus, jos itsenäisyyspäivä on työtuntijärjestelmän mukaan työntekijän vapaapäivä, mikäli työntekijän työsuhde on ennen itsenäisyyspäivää kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 3 kuukautta.

Sairastuneelle tai lomautetulle työntekijälle ei lähtökohtaisesti makseta itsenäisyyspäivän palkkaa.

Itsenäisyyspäivältä maksetaan kuitenkin arkipyhäkorvaus työehtosopimuksen perusteella, jos sairaus ei ole kestänyt yli 3 kuukautta ennen itsenäisyyspäivää, työntekijä on lakisääteisellä äitiys-, isyys-, tai vanhempainvapaalla tai vuosilomalla tai työntekijä on lomautettuna, eikä lomautus ole kestänyt yli 2 viikkoa ennen itsenäisyyspäivää.

Vuodenvaihteen arkipyhät

Arkipyhäkorvauksia koskevat määräykset ovat työntekijöiden työehtosopimuksen 19 §:ssä.

Jouluaatolta (maanantai 24.12.2018), joulupäivältä (tiistai 25.12.2018), tapaninpäivältä (keskiviikko 26.12.2018) ja uudenvuodenpäivältä (tiistai 1.1.2019) maksetaan tessin mukaan arkipyhäkorvaus.

Arkipyhäkorvauksen suuruus on työntekijän säännöllistä päivittäistä työaikaa vastaava palkka keskituntiansion mukaan laskettuna.

Arkipyhäkorvauksen maksamisen edellytyksenä on, että

- Työntekijän työsuhde on ennen arkipyhää yhtäjaksoisesti kestänyt vähintään 3 kuukautta.
- Työntekijä on ollut työssä työtuntijärjestelmän mukaisesti viimeisenä arkipyhää edeltävänä ja myös sen jälkeen lähinnä seuraavana työpäivänä.
- Jos työntekijä on työssä toisena näistä päivistä ja jos poissaolo on johtunut hyväksyttävästä syystä esimerkiksi työnantajan luvasta tai työntekijän sairaudesta, maksetaan arkipyhäkorvaus.
- Jos työntekijä ei ole ollut työssä ennen eikä jälkeen arkipyhän tai jos poissaololle ennen arkipyhää tai arkipyhän jälkeen ei ole hyväksyttävää syytä, arkipyhäkorvausta ei makseta.

Arkipyhäkorvausta ei kuitenkaan menetetä, vaikka työntekijä on poissa työstä arkipyhää edeltävänä ja sitä seuraavana työpäivänä, jos poissaolo johtuu:

- Sairaudesta, joka ei ole jatkunut yli 3 kuukautta ennen kyseistä arkipyhää
- Lakisääteisestä äitiys-, isyys tai vanhempainvapaasta taikka vuosilomasta
- Taloudellisista tai tuotannollisista syistä tapahtuneesta lomautuksesta, joka ei ole kestänyt yli 2 viikkoa ennen kyseistä arkipyhää

Työntekijöiden palkanmaksun osalta on muistettava työntekijöiden työehtosopimuksen 27 §:n 3. kohta, jonka mukaan silloin kun palkanmaksupäivä siirtyy joulunpyhien vuoksi pyhien jälkeiseen arkipäivään, tilikatkopäivä määritellään normaalia aikaisemmaksi, niin että palkan normaali laskenta-aika huomioon ottaen tili on työntekijän nostettavissa joulunpyhiä edeltävänä arkipäivänä.

Lomautettujen työntekijöiden arkipyhäkorvaukset

Rakennustuoteteollisuuden työntekijöiden työehtosopimuksen 19 §:ssä on säännös arkipyhä-korvauksen maksamisesta lomautetulle työntekijälle. Kuten edellä kohdassa 2. on todettu, arkipyhäkorvausta ei menetetä, vaikka työntekijä on poissa työstä arkipyhää edeltävänä ja sitä seuraavana työpäivänä, jos poissaolo johtuu taloudellisista ja tuotannollisista syistä tapahtuneesta lomautuksesta, joka ei ole kestänyt yli 2 viikkoa ennen kyseistä arkipyhää. Tämä säännös koskee arkipyhäkorvauksen maksamista kokoaikaisesti lomautetulle työntekijälle. Jos lomautus on toteutettu vuorolomautuksena tai lyhennettynä työviikkona, edellä mainittu säännös ei sovellu sellaisiin tapauksiin.

Rakennustuoteteollisuus RTT ry ja Rakennusliitto ry ovat yhteisesti vuonna 2009 sopineet seuraavista tulkintaohjeista, joita tulee soveltaa arkipyhäkorvausta maksettaessa työntekijälle, joka on lomautettu muulla tavoin kuin kokoaikaisesti.

Rakennustuoteteollisuus RTT ry:n ja Rakennusliitto ry:n yhteinen tulkintaohje:

Arkipyhäkorvaus maksetaan lomautuksen alkamista seuraavan 2 viikon (yhteensä 14 kalenteri-päivää) sisällä olevista arkipyhistä.

Kun lomautus on toteutettu lyhennettynä työviikkona tai vuorolomautuksena, ja järjestelyä on kestänyt ensimmäisestä lomautuspäivästä alkaen yli 14 kalenteripäivää, arkipyhät maksetaan ainoastaan säännöllisen työtuntijärjestelmän mukaisilta työpäiviltä, mikäli tessin 19 §:n 2. kohdan korvausedellytykset täyttyvät.

Työntekijä on lomautettu yhdellä kertaa useammissa pidemmissä pätkissä (ei kyse vuorolomautuksesta) siten, että ensimmäinen lomautusjakso kestää esimerkiksi 12 päivää ja toinen 20 päivää. Työntekijälle maksetaan arkipyhäkorvaus, jos arkipyhä sattuu lomautuksen ensimmäisen pätkän alkamista seuraavan (alkamispäivä mukaan lukien) 14 kalenteripäivän sisään.

Jos työntekijän lomautus jatkuu saman lomautusilmoituksen perusteella joko yhtäjaksoisesti tai pätkissä, lomautuksen alussa olleen 14 kalenteripäivän korvausajanjakson lisäksi uutta 2 viikon korvausajanjaksoa ei tule.

Mikäli lomautuksen aikana sovitaan uudesta lomautuksesta ja annetaan uusi lomautusilmoitus, alkaa uuden lomautuksen alusta 14 kalenteripäivän laskeminen, jonka aikana korvataan kaikki arkipyhät riippumatta siitä, onko työntekijä ollut lomautusten välissä työssä. Samoin menetellään, kun lomautusta jatketaan edellisen lomautuksen kaltaisena työntekijän käymättä lomautusten välissä töissä.

Mikäli työntekijä on ollut lomautettuna tehden lyhennettyä työviikkoa ja lomautus keskeytetään väliaikaisesti vähintään 2 viikon kokoaikaisen työskentelyn johdosta, lomautuksen jatkuessa alkaa uusi 14 kalenteripäivän korvausajanjakso. ■

HAKU PÄÄLLÄ

Haluatko kehittää Rakennusliiton toimintaa ja vaikuttaa ammattikuntasi asioihin?

Lähde mukaan ehdokkaaksi keväällä liittokokousvaaleihin

Lisätietoja: www.liittokokous.rakennusliitto.net

TYÖTÄ ja TURVAA
Rakennusliitto

24. LIITTOKOKOUS
24.-26.5.2019

MARINA CONGRESS CENTER
HELSINKI

Kevytyrittäjyyden sudenkuopat

Johanna Hellsten

Eezy, Ukko, OP-Kevytyrittäjä, Omapaja, Finjob ja niin edelleen. Erilaisia laskutuspalveluita itsensätyöllistäjälle on ilmestynyt kuin sieniä sateella. Myös rakentajia on päätynyt mainittujen palveluiden käyttäjiksi.

Rakennusalalla on aina ollut itsensätyöllistäjiä, jotka tekevät palkkatyönä hommia suoraan esimerkiksi pientalon rakentajille. Mikäli työntekijä on käyttänyt ainoastaan esimerkiksi Palkka.fi-palkanmaksupalvelua ilman toiminimeä tai vastaavaa, lasketaan hänet edelleen palkansaajaksi. Näin ei ole uusien laskutuspalveluiden kohdalla.

Sellaisetkaan laskutuspalvelut, kuten Ukko.fi ja Eezy, jotka tekevät työntekijän kanssa kirjallisen työsopimuksen, eivät ole työsopimuslain mukaisia työnantajia, koska laskutuspalvelu ei valvo työn suorittajan tekemää työtä, kuten työnantaja normaalisti tekisi. Työsopimus solmitaan ainoastaan verotuksen takia.

Miten käy työttömyysturvan?

Kevytyrittäjyys ei ole virallinen tapa tehdä työtä, sillä laki ei tällaista muotoa tunne. Lain mukaan ihmiset ovat työtä tehdessään joko palkansaajia tai yrittäjiä.

Kevytyrittäjien laskutuspalveluiden kautta töitä tekevän kohdalla olennaista esimerkiksi työttömyysturvan osalta on, katsotaanko yrittämisen olevan sivutoimista vai päätoimista.

Jos työllistyy päätoimisesti yrittäjänä, ei ole oikeutettu työttömyysetuuteen. Työllistyminen katsotaan päätoimiseksi, jos yritystoiminnan vaatima työmäärä on niin suuri, että ei voi vastaanottaa kokoaikatyötä. Tulot eivät vaikuta tähän arvioon, ainoastaan työmäärä.

TE-toimisto tutkii, onko työllistyminen yrittäjänä pää- vai sivutoimista vasta 4 kuukauden jälkeen yrittäjyyden alkamisesta, jos yrittäjyys on aloitettu työttömänä ollessa. Tämä muutos tuli voimaan 1.1.2018.

– Tässä kohdin kannattaa muistaa, että ei aloita yrittäjän töitä ennen kuin lomautus tai työttömyys on alkanut. Jos on aloittanut yritystoiminnan töissä ollessaan, tämä 4 kuukauden sääntö ei päde, Rakennuskassan etuusvastaava **Vuokko Hirvikoski** sanoo.

Jos yrittäminen on sivutoimista, etuuden maksaja – kuten esimerkiksi Rakennusalan Työttömyyskassa – ottaa huomioon yritystoiminnan tulot ja sovittelee työttömyysetuuden sen mukaan.

– Mutta pitää muistaa, että palkansaajan työssäoloehto ei täyty, jos työskentelee laskutuspalvelun kautta. Työssäoloehto rakennusalalla on 26 viikkoa. Eli päivärahalle ei pääse tekemällä töitä kevytyrittäjänä, Hirvikoski sanoo.

Hirvikosken mukaan olennaista on se, tekeekö esimerkiksi kokoaikaista työtä alle 2 viikon ajan. Jos työ kestää korkeintaan 2 viikkoa, on oikeutettu soviteltuun päivärahaan. Silloin täytyy muistaa pitää työnhaku voimassa TE-toimistossa.

Kevytyrittäjänä tehty työ ei täytä palkansaajan työssäoloehtoa.

– Silloin on oikeutettu soviteltuun päivärahaan. Tältä ajalta jäsenmaksua ei myöskään makseta prosenttipohjaisesti, vaan 34 euron kuukausittaista yrittäjämaksua. Jyvitämme maksun, joten sitä maksetaan vain niiltä päiviltä, jotka on ollut töissä.

Jos kokoaikainen työ kestää yli 2 viikkoa, ei tältä ajalta saa soviteltua päivärahaa.

– Haluan muistuttaa, että TE-toimistoon on ehdottomasti tehtävä ilmoitus, kun yrittäjyys alkaa, Hirvikoski sanoo.

Työttömyyskassaan tehtävään soviteltua päivärahaa koskevaan hakemukseen pitää myös ilmoittaa tehdyt työtunnit ja -päivät.

– Siten saamme laskettua jäsenmaksun per päivä, Hirvikoski toteaa.

Miten kannattaa toimia työttömyyskassan jäsenyyden kanssa? Yrittäjien työttömyyskassaan pääsee vasta, jos vuositulot nousevat 12 816 euroon.

– Rakennusliiton kassan jäseneksi voi aina jäädä, jos kevytyrittäjyys ei ole päätoimista. Jos yrittäjyys alkaa olla päätoimista, kannattaa harkita kassan vaihtoa. Yrittäjien työttömyyskassasta saa minimitasollakin noin 7 euroa enemmän päivässä, kuin mitä Kelan peruspäiväraha on, Hirvikoski kertoo.

Tärkeä asia on myös jälkisuoja, jonka kesto on 18 kuukautta.

– 3 kuukautta voi hyvällä omallatunnolla pysyä meidän kassamme jäsenenä kevytyrittäjänäkin, mutta jos yritystoiminta näyttää jatkuvan, kannattaa vaihtaa yrittäjien työttömyyskassaan. Siellä työssäoloehto on 15 kuukautta. Jos työt loppuvat ja on ehtinyt olla töissä vasta 10 kuukautta, pyytää yrittäjäkassa meiltä tiedot aiemmista palkkatyöhön perustavista tuloista ja jäsenyydestä. Silloin voi saada palkkatyöhön perustuvaa päivärahaa yrittäjäkassasta aivan kuin meiltäkin, Hirvikoski kertoo.

Jos taas ei ole ollut aiemmin päivärahalla, voi saada työttömyyskorvausta enimmäismäärän, yleensä 400 päivää.

– Mikäli hakija on ollut päivärahalla ennen yrittäjäksi jäämistä, voi hän saada vähintään niin monta päivää kuin hänellä on vanhoja työttömyyspäivärahapäiviä käyttämättä, Hirvikoski kertoo.

Verotus ja eläke

Verottaja ja työttömyyskassa tulkitsevat yrittäjyyden eri tavalla. Mikäli työntekijän ja laskutuspalveluyrityksen välillä on tehty työsopimus eli muodollinen työsuhde, lasketaan laskutuspalveluyrittäjän työn suorittajalle asiakkaalta välittämä korvaus verotuksessa palkaksi. Tällöin laskutuspalveluyritykselle kuuluvat verotuksessa myös normaalit työnantajavelvoitteet, joita ovat ennakonpidätyksen toimittaminen palkasta, työnantajan sairausvakuutusmaksun maksaminen, oma-aloitteisten verojen veroilmoitusten antaminen ja vuosi-ilmoittaminen.

Monet laskutuspalveluyritykset perivät työntekijältä palveluistaan jonkinlaisen korvauksen. Se lasketaan työn suorittamiseen liittyväksi menoksi, jonka työntekijä voi vähentää omassa tuloverotuksessaan.

Kevytyrittäjä on normaaliin yrittäjään nähden heikommassa asemassa, sillä laskutuspalveluiden kautta toimittaessa usein myös arvonlisäverot pitää maksaa, vaikka ansioraja jäisi alle 10 000 euron alv-tulorajan. Yrittäjänä, esimerkiksi omalla toiminimellä toimittaessa, käteen jäisi enemmän.

Eläkkeen osalta laskutuspalvelun asiakas on eläketurvassa aina yrittäjä. Jos työtuloa kertyy yli yrittäjän eläkevakuuttamisen alarajan 7 656 euron, voi ottaa YEL-vakuutuksen. Jos vakuutusta ei ota, ei kerry eläkettäkään eikä muita ansiotuloihin perustuvia Kelan etuuksia kuten sairaspäivärahaa ja vanhempainrahaa. Yrittäjän eläkevakuutus on yleensä selvästi kalliimpi kuin palkansaajan eläkevakuutus.

Miten ammattiliitto voi auttaa?

Mitäs sitten tapahtuu, kun kevytyrittäjältä jäävät maksut saamatta tai isäntien kanssa tulee muuten riitaa?

Rakennusliitos säännöissä todetaan:

Liitossa vähintään 6 kuukautta ollut ja jäsenmaksuvelvoitteensa vähintään kuuden kuukauden ajalta ennen saatavan riidan syntymistä täyttänyt osaston jäsen voi saada liitolta oikeusavustusta oikeudenkäynnissä, joka on aiheutunut hänen toiminnastaan edustaessaan liittoa, osastoa tai aluejärjestöä työehtosopimus- tai työlainsäädännön piiriin kuuluvissa asioissa sekä sellaisissa asioissa, jotka ovat johtuneet työsopimussuhteesta edellyttäen, että hänellä on oikeusavun pyytämiseen aikaan jäsenyys sääntöjen mukaisessa kunnossa.

Liiton jäseneksi voi liittyä jollain Rakennusliiton sopimusaloista työntekijänä ja toimihenkilönä työskentelevä ihminen.

– Liitto ei voi auttaa kevytyrittäjäjäseniä. He eivät voi saada Rakennusliiton sääntöjen mukaan liiton oikeusapua, sillä he eivät ole työsuhteessa. Näitä kevytyrittäjäpalveluita pitää varoa. Se on järjestelmä, josta joku hyötyy, mutta kaikki riskit jäävät työntekijälle, Rakennusliiton varapuheenjohtaja **Kyösti Suokas** toteaa. ■

Kommentti: Härskiä menoa

KEVYTYRITTÄJYYS avaa ovia törkeään ulkomaalaisen työvoiman hyväksikäyttöön. Tässä tarina romanialaisesta ammattimiesporukasta.

Rakennusliiton aluetoimitsijat kävivät viime keväällä eräällä työmaalla Espoon Haukilahdessa. Sieltä löytyi aliurakoitsijaporukka Romaniasta. Ammattilaisia, jotka tekivät urakalla runkotöitä, elementtiasennuksia ja laudoituksia. Palkat olivat alle tessin, tekijöille maksettiin 1–2-palkkaryhmien mukaan, vaikka kyseessä eivät todellakaan olleet aloittelijat tai opiskelijat. Aluetoimitsijoiden käymien neuvotteluiden jälkeen palkat nousivat 4-tasolle eli kohdilleen.

Tuli syksy ja sama porukka oli eri työmaalla. Toimitsija kyseli aliurakoitsijan edustajalta, miten ne palkat tällä hetkellä voivat. Vastaukseksi tuli, että kaikki romanialaiset ovat siirtyneet kevytyrittäjiksi Suomen Henkilö Osuuskuntaan. Aliurakoitsija ei ollut muistanut kertoa pääurakoitsijalle, että ketjuun oli syntynyt näin yksi lenkki lisää, ja pääurakoitsija potkaisi koko firman saman tien ulos työmaalta.

Samaa porukkaa kuitenkin tavattiin pitkin syksyä muiltakin työmailta.

Liiton toimitsija soitteli Suomen Henkilö Osuuskuntaan yrittäessään selvittää monimutkaista kuviota. Sieltä kerrottiin, että romanialaiset eivät olleet itse liittyneet osuuskuntaan, vaan heidät oli liittänyt siihen valtakirjalla yrityksen edustaja. Selvisi, että työntekijät eivät itse edes tienneet olevansa kevytyrittäjiä. Nämä ”kevytyrittäjät” sitten laskuttivat työstään alle tessin taksojen.

Etelä-Suomen AVIn työsuojelun vastuualeen ulkomaalaistarkastajat tutkivat nyt myös kuviota.

On siis löytynyt taas uusi keino polkea palkkoja. Kielitaidottoman komennusmiehen mahdollisuudet ovat vähäiset, kun puliveivari ystävällisesti hoitaa kaiken paperityön. Liiton jäseniltä ja erityisesti työmaiden yhteysmiehiltä ja luottamusmiehiltä vaaditaan nyt työmaalla tarkkaa silmää; huijarit syövät meidän kaikkien leipää. ■

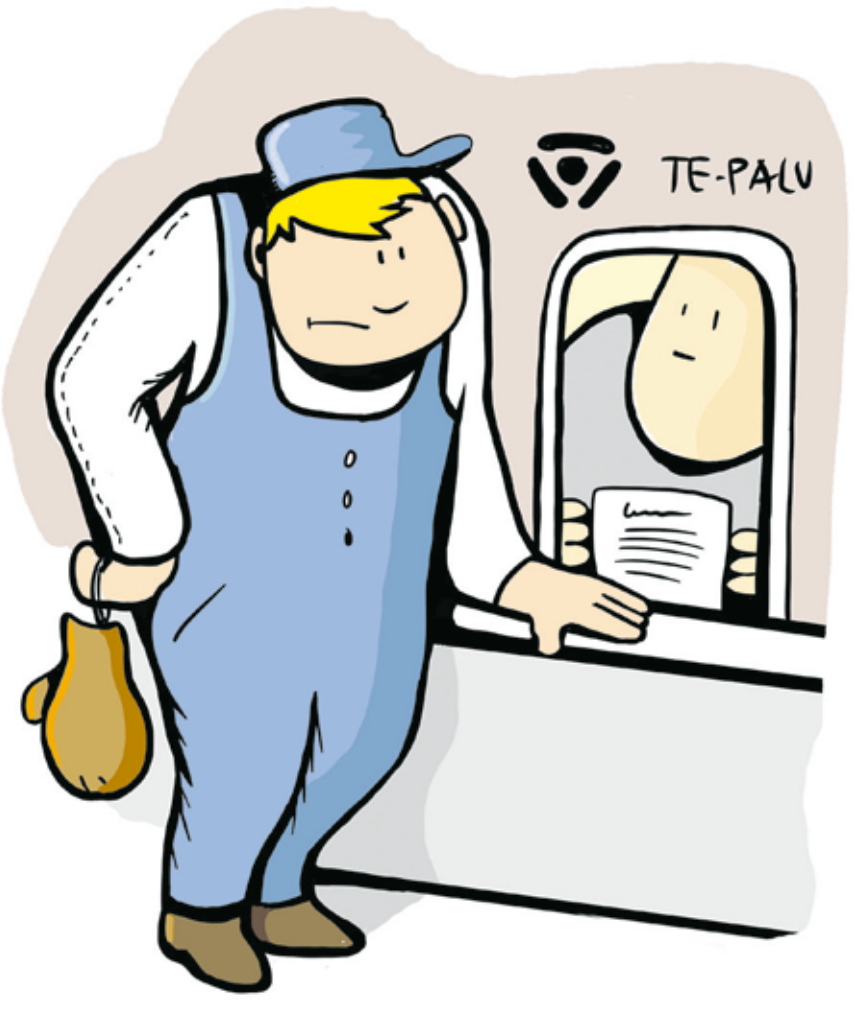

Ilkka Väisänen on liukumäen asentanut jo melkein liukuja vaille valmiiksi.

Lasten kiitokset lämmittävät

Ilkka Väisäsen kesät kuluvat leikkipaikkoja asentaessa.

Esa Tuominen

Ilkka Väisänen, 29, muistaa sen hetken yhä elävästi. Ja muistaa varmaan vielä pitkään.

– Pieni tyttö tuli rohkeasti puhuttelemaan meitä työmaalle ja lausui kiitokset siitä, että olimme tehneet niin hienon leikkipaikan hänelle ja muille lapsille.

Silloin raavaan miehen sydänalassa muljahti. Hän oli katsonut vielä ympärilleen eikä missään näkynyt tytön vanhempia, joilta olisi voinut tulla kehotus mennä kiittämään työmiehiä.

– Näytti siltä, että tyttö tuli kiittelemään ihan omasta aloitteestaan. Sillä hetkellä sitä tunsi, että on todella saanut jotain hyödyllistä aikaan.

Maanrakentaja jousikiikkuja asentamassa

Pimeänä marraskuisena päivänä Ilkka Väisänen ottaa jousikiikusta kiinni ja asettelee sen paikalleen. Toinen samanlainen keinu seisoo vieressä. Pian kiikkujen anturat peitetään maalla ja leikkipaikka on taas askeleen lähempänä valmistumistaan.

Ollaan Tampereen Teiskossa ja rakenteilla on päiväkodin leikkipaikka. Vieressä sijaitsee Kämmenniemen koulu. Ympärillä on omakotiasutusta. Näsijärvi loiskuaa vieressä ja puolen tunnin automatkan päässä on Tampereen keskusta.

Väisänen on syntynyt Hämeen sydämessä, Hattulassa. Hän valmistui ammattiopisto Tavastiasta ensin maanrakentajaksi ja sitten vielä talonrakentajaksi. Nyt hän on työskennellyt jo kuusi vuotta VRJ:llä maanrakennustöissä.

– Olen kotoisin maalta ja koneet ovat aina kiinnostaneet. Näissä hommissa pääsen ajamaan niin kaivinkonetta kuin kuorma-autoakin. Joskus tosin olen lapiomiehenäkin.

< Kyllä isokin mies voi joskus leikkihevosella keinua, Ilkka Väisänen näyttää.

> Ilkka Väisänen on joutunut ottamaan yhteen työnantajan kanssa muun muassa ylityökorvausten maksamisesta.

Ilkka Väisäsen ominta aluetta työssä ovat viime vuodet olleet lasten leikkipaikat. Hän asentaa jousikiikkujen lisäksi karuselleja, kiipeilypyramideja, liukumäkiä, vaijerikeinuja...

– Kesällä tehdään pitkää päivää, ja lomat pidetään talvella. Leikkipaikkojen asennukset pitää saada tehdyksi sulan maan aikana. Pakkasella on sitten jonkun verran teiden kunnossapitoa, kuten lumen aurausta ja hiekoittamista.

Väisänen asuu Tampereella ja onneksi suurin osa työmaista on kaupungissa tai sen ympäristössä. Mutta välillä on täytynyt lähteä reissuhommiin. Viime kesänä kaukaisin komennuskohde oli Pietarsaaressa. Työkeikkoja on ollut myös Jyväskylässä, Ähtärissä ja Hyvinkäällä.

Metsästäjä

Talvisin, kun vapaata aikaa on enemmän, Ilkka Väisänen lähtee mielellään metsälle. Hän vähentää valkohäntäpeurakantaa, käy kanalintujahdissa ja metsästää pienpetoja kuten kettuja, supikoiria ja mäyriä.

– Ei tarvitse lenkille lähteä, kun parikymmentä kilometriä päivässä vaeltaa kantamuksineen metsässä, Väisänen kuittaa utelut urheiluharrastuksesta.

Ehkä eniten taitoa vaativa laji on mäyränmetsästys. Siinä taitoa kysytään niin metsästäjältä itseltään kuin hänen koiraltaan, joka on tietenkin – mäyräkoira.

– Koira menee mäyrän kaivamaa tunnelia pitkin maan alle ja etsii sieltä mäyrän. Koira pitää mäyrää paikallaan niin kauan, kunnes metsästäjä on tutkalla saanut paikallistettua saaliseläimen ja koiran sijainnin ja kaivettua maan pois.

Koiran ylpeydellä ei kuulemma ole rajoja sen jälkeen, kun mäyrä on saatu kiinni. Ammattilainen osaa arvostaa suoritustaan.

Metsästettäessä pitää noudattaa tarkkoja turvallisuussääntöjä.

– Esimerkiksi alkoholin suhteen meillä on nollatoleranssi. Ei sovi juoda edes olutpulloa, kun liikkuu ampuma-aseen kanssa metsässä.

– Mutta kun päivän jahti on ohi, niin sitten tietysti.

Metsästyksen ohella Väisänen kalastaa mielellään. Luonnonläheisiin harrastuksiin kuuluu myös vaeltaminen reppu selässä pitkin Lapin kairoja.

Ja jos ei metsästys, kalastus ja vaeltelu riitä, Väisänen lähtee ampumaan haulikolla savikiekkoja. Aikaisemmin hän harrasti lajia kilpatasolla ja osallistui alle 20-vuotiaiden SM-kisoihin.

Luottamusmies

Rakennusliittoon Ilkka Väisänen liittyi parikymppisenä ja nykyään häntä voi jo luonnehtia ay-aktiiviksi. Väisäsellä on menossa kolmas kausi VRJ Länsi-Suomen alueellisena luottamusmiehenä. Sen lisäksi hän kuuluu Rakennusliiton osasto Kympin hallitukseen.

– Luottamusmiehen tehtävät ovat antaneet minulle paljon. Elämänkatsomukseni on laajentunut, kun olen päässyt tutustumaan asioihin liiton järjestämillä kursseilla.

Ay-kiireet vievät aikaa perheelämältä, mutta Väisänen on siinä onnellisessa asemassa, että vaimolla on sama tauti: hän on sairaanhoitajien ammattiliiton Tehyn alueellinen luottamusmies. Kumpikaan ei siis pääse moittimaan toista sen takia, että ay-tehtävät häiritsisivät perheelämää.

Nyt Väisäsen ay-aktivismi on saanut lisää kierroksia, kun hän on päättänyt ryhtyä ehdokkaaksi liittokokousvaaleissa.

– Saivat ylipuhutuksi.

– En ole ennen ollut ehdokkaana, mutta koen sen keinona päästä vaikuttamaan liiton linjauksiin. Jos linjaukset sitten ovat pielessä, niin ei voi syyttää kuin itseään.

Luottamusmiestehtävässään Ilkka Väisänen on joutunut tämän tästä vääntämään työnantajan kanssa sopimusten tulkinnoista.

– Esimerkiksi ylitöitten maksamisesta on saanut tapella. Maanrakennusalalla työnantajat eivät oikein haluaisi maksaa normaaleja ylityökorvauksia, vaan yrittävät luikerrella velvollisuudestaan jollain konstilla eroon. ■

Boksia boksin päälle

Tilaelementtikerrostalon rakentaminen Rovaniemellä on millintarkkaa Tetristä.

Johanna Hellsten

Domus Arctica -opiskelija-asuntosäätiö rakennuttaa parhaillaan Rovaniemellä 8-kerroksista, puista tilaelementti-kerrostaloa. Kelo-nimeä kantavaa, yli 100 yksiötä sisältävää rakennusta kasaa Lapin Mestarirakentajat Oy. Tilaelementtien toimittaja on Elementti Sampo Oy. Rakennus on Rovaniemen ensimmäinen puukerrostalo.

Talon nimi, Kelo, kuvastaa myös sen olemusta, sillä rakennus on ulkopinnoiltaan kelohongan harmaa. Puuta näkyy myös rakennuksen sisäpinnoissa alakatossa ja porrashuoneen lattioissa. Asunnot vaihtelevat 26 neliön ja 35 välillä. Jokaiseen asuntoon kuuluu ranskalainen parveke.

Ensimmäistä kerrosta lukuun ottamatta rakennus rakennetaan ristiin laminoidusta liimapuulevystä (CLT). Puiset tilaelementit tuodaan valmiilla sisustuksella työmaalle ja asennetaan nopealla aikataululla paikoilleen. Kaikki tekniikka kulkee käytävissä. Huoneistojen jätevesistä otetaan talteen hukkalämpö ja talon katolle tulee aurinkopaneelit.

Millintarkkaa touhua

– Ensimmäisen kerroksen nostamisessa paikalleen betonisen pohjakerroksen päälle oli melkoista saikkaamista. Homma on tilaelementtien kanssa millintarkkaa. Betonivalussakin toleranssi oli yksi millimetri, pitkän linjan rakentaja, **Seppo Vähäkuopus** kommentoi.

Vähäkuopuksen mukaan elementin nostaminen paikalleen on tarkkaa työtä.

– Tilaelementit painavat yli 14 tonnia ja niiden on oltava täsmälleen kohdallaan, että ne sopivat yhteen. Niitä ei pysty siirtelemään rautakangella. Kun sovittaminen onnistuu, se on nättiä. Asentaminen olisi elementtitehtaan mukaan mahdollista 8 minuutissa per boksi. Toivottavasti nyt, ensimmäisen kerroksen jälkeen, se alkaa sujua, hän toivoo.

Työmaan työsuojeluvaltuutetun, **Oula Koiviston** mukaan sekä konemies että radiomies ovat äärimmäisen rauhallisia työssään, joten nostojen sujuminen on turvattu.

Tilaelementit on suojattu lasikuituvahvisteisella suojakankaalla. Kun kangasta kuumennetaan, se kutistuu ja puristuu tiukasti paikoilleen.

Työmaan vastaava mestari, **Juho Nieminen** kertoo, että aikataulu on pitänyt hyvin.

– Vaikka erilaisia muutoksia on tullut paljon, olemme pystyneet reagoimaan niihin nopeasti. Yhteispeli on tässä kaiken A ja O. Meillä on tosi sitoutunut rakentajaporukka, Nieminen sanoo.

Niemisen mukaan seuraava vaihe on hiukan erilainen verrattuna ensimmäiseen.

– Siinä laitetaan sitten puuta puun päälle eikä betonin päälle. Toisaalta hommat alkavat selkeytyä; laatikoiden liikuttelu on hallinnassa, mitat ja toleranssit tiedossa.

Vähäkuopuksen mukaan puuelementtikerrostalon rakentamisessa ei sinällään ole mitään uutta ja ihmeellistä.

– Olen aina tykännyt puusta ja täällä Rovaniemellä on rakennettu kaikki aina betonista. On mukava tehdä vähän erilaista.

Seppo Vähäkuopus (vas.) pitää puun kanssa työskentelyä kiinnostavana vaihteluna.

Suojakangas poistetaan tilaelementin päältä ja boksi nostetaan paikalleen.

Suojaus kunnossa

Puukerrostaloa rakennettaessa suojaukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Talossa on jo vesikatto, joka nostetaan aina paikaltaan, kun uusi kerros tilaelementtejä asennetaan. Vastaavan mestarin mukaan vesikatto on jo käynyt maassa 8 kertaa ja se kestää hyvin liikuttelua.

Elementit tulevat työmaalle valmiiksi suojattuina.

– Suojaaminen on tarkempaa kuin betonirakentamisessa. Mutta kunnollinen suojaaminen on muutenkin tätä päivää. Täällä käytetään lasikuituvahvisteista suojainkangasta, joka on lenkeillä kiinni. Se on helppo laittaa ja irrottaa, ja sitä löytyy eri levyisenä. Käytetyt suojamuovit puristetaan työmaalla 400 kilon paaleiksi, Vähäkuopus kertoo.

Haastattelupäivänä asennettavana on vähintään 4 tilaelementtiä, sillä pihalle on saatava tilaa, kun uusi kuorma elementtejä tulee. Rakentajien päivät ovat pyrkineet venymään työmaalla.

– Päivät ovat olleet 10–12-tuntisia, Vähäkuopus sanoo.

– Boksit määräävät tahdin, Koivisto toteaa.

– Niitä on saatava asennettua aina tietty määrä päivässä. Toki näemme kyllä hyvissä ajoin, jos se ei onnistu ja voimme ilmoittaa tehtaalle, että eivät lähetä heti uusia, Koivisto jatkaa.

Rakentaminen maistuu

Koivisto on ollut Lapin Mestarirakentajille 15 vuotta, lähes firman perustamisesta lähtien. Vuosiin ei ole mahtunut yhtään lomautusta. Aikaisemmin hän työskenteli Valiolla lähettäen maitoa koko Lapin läänin alueelle. Kun Valion tehdas meni kiinni, mies vaihtoi alaa. Rakennusala tuntuu vieläkin hyvältä valinnalta.

– Rakentaminen on loistavaa, vaikka on se joskus räntäsateessa tympeääkin. Töitä saa tehdä, mutta kyllä siitä maksetaankin, hän toteaa.

Koivisto on ensimmäistä kertaa työmaan työsuojeluvaltuutettuna. Tällä työmaalla suurimpia riskejä voisivat olla putoaminen tai litistyminen. Painavien elementtien nostojen kanssa pitää varoa.

– Elementin alla ei kuljeta tai seisoskella. Sormet ja varpaat on pidettävä välistä pois, Koivisto sanoo.

Työmaalla ei ole tähän mennessä ollut yhtään läheltä piti -tilannetta. TR-mittaukselle ei ole löytynyt sopivaa hetkeä, koska työsuojeluvaltuutetun mukaan on ollut ”pikkuisen kiirettä”.

Vähäkuopus on ollut Lapin Mestarirakentajien kirjoilla 3 vuotta.

– Toivottavasti olen loppuun asti. Pääsen pian eläkkeelle, kun 60 vuotta tulee täyteen ensi vuonna, Vähäkuopus sanoo.

Alun perin Pudasjärveltä kotoisin oleva Vähäkuopus on työskennellyt pitkin Lapin hiihtokeskuksia ja 5:ssä alueen yrityksessä ennen nykyistä työnantajaansa. Lapinvuosia on nyt takana yhteensä 7. ■

Kunnianhimoinen projekti

IDEA puukerrostalon rakentamisesta syntyi syksyllä vuonna 2016 Domus Arcticassa eli DASissa. Säätiö kutsui Rovaniemen kaupungin, Lapin Yliopiston, Lapin Ammattikorkeakoulun ja useiden muiden yhteistyökumppaneiden väkeä aamukahville suunnittelemaan Rautavitikan kampusaluetta. Yliopiston ja AMK:n välisellä alueella on jo 13 opiskelijoille tarkoitettua kerrostaloa ja sinne haluttiin vielä lisää opiskelija-asuntoja.

– Hanke toteutettiin kumppanuuskaavalla, eli kaikki alueen osapuolet olivat tekemässä yhdessä kaavaa. Paikalla sijaitsi aiemmin parkkipaikkana toimiva hiekkakenttä. Kaavoitusta ja suunnittelua alettiin tehdä käsi kädessä ja yhteistyössä niin, että rakennuslupahakemus pystyttiin jättämään jo helmikuun alussa vuonna 2017, DASin kiinteistöpäällikkö **Tuomas Rautio** kertoo.

Kaavasta ei tullut ainoatakaan valitusta, joten projekti eteni huomattavan nopealla aikataululla. Rautio mukaan sen mahdollisti kumppanuuskaavoitus, joka toi kaikki osapuolet alusta asti yhteen.

Konsulteista apua

– Halusimme toteuttaa laadukasta, ekologista ja helposti huollettavaa asumista. Kun toteutetaan 103 samanlaista asuntoa tilaelementteinä, toistossa on tehokkuutta, Rautio sanoo.

DAS haki Ara-tukea talolle ja sai sen. Se sai lisäksi Aralta luvan käyttää neuvottelu-urakkamallia.

– Tilaajalla on tällaisessa hankkeessa oltava kustannussyistä mahdollisuus tehdä erillishankintoja. Jos olisimme joutuneet kysymään kokonaisuudesta urakkatarjousta, olisi tarjoushinta ollut järjetön, Rautio kertoo.

DAS on ostanut elementtien kylpyhuoneet ja keittiöt erikseen ja ne toimitetaan Kuhmon elementtitehtaalle.

– He valmistavat elementit ja asentavat sitten meidän hankkimamme kalusteet paikoilleen.

Projektissa on ollut koko ajan apuna konsulttina arkkitehti **Aaro Artto**, joka on suunnitellut muun muassa Metsähallituksen puisen näyttelytalon, Pilkkeen. Apua on saatu myös JWood-puukonsultointiyrityksestä.

– Tällaista hanketta ei kannata lähteä opiskelemaan itse, vaan kannattaa ostaa osaamista, Rautio toteaa.

Kaikkien suunnitelmien piti olla valmiina vuotta ennen urakan alkua, eikä mitään isompaa voinut enää muuttaa. Kokonaisuus oli pakko olla tiedossa, jotta elementtejä voitiin alkaa valmistaa. Rakennus mallinnettiin.

– Kohde oli pakko mallintaa, sillä jokaisen putken on osuttava oikealle kohdalleen. Niitä ei voi enää työmaalla vetää uudesta paikasta.

Työmaalla pyörii koko ajan ulkopuolinen, urakoitsijasta riippumaton mittamies.

– Tuuma ei voi olla tarkin mitta, kuten monella työmaalla on, Rautio muistuttaa. ■

Kun työmaan toisessa päässä jo tehdään elementtitöitä, tehdään toisessa vielä perustuksia.

Talosta tunneliin

Muottikirvesmies Saija Kuivalainen tekee perustuksia Espoon viimeiselle metroasemalle.

Johanna Hellsten

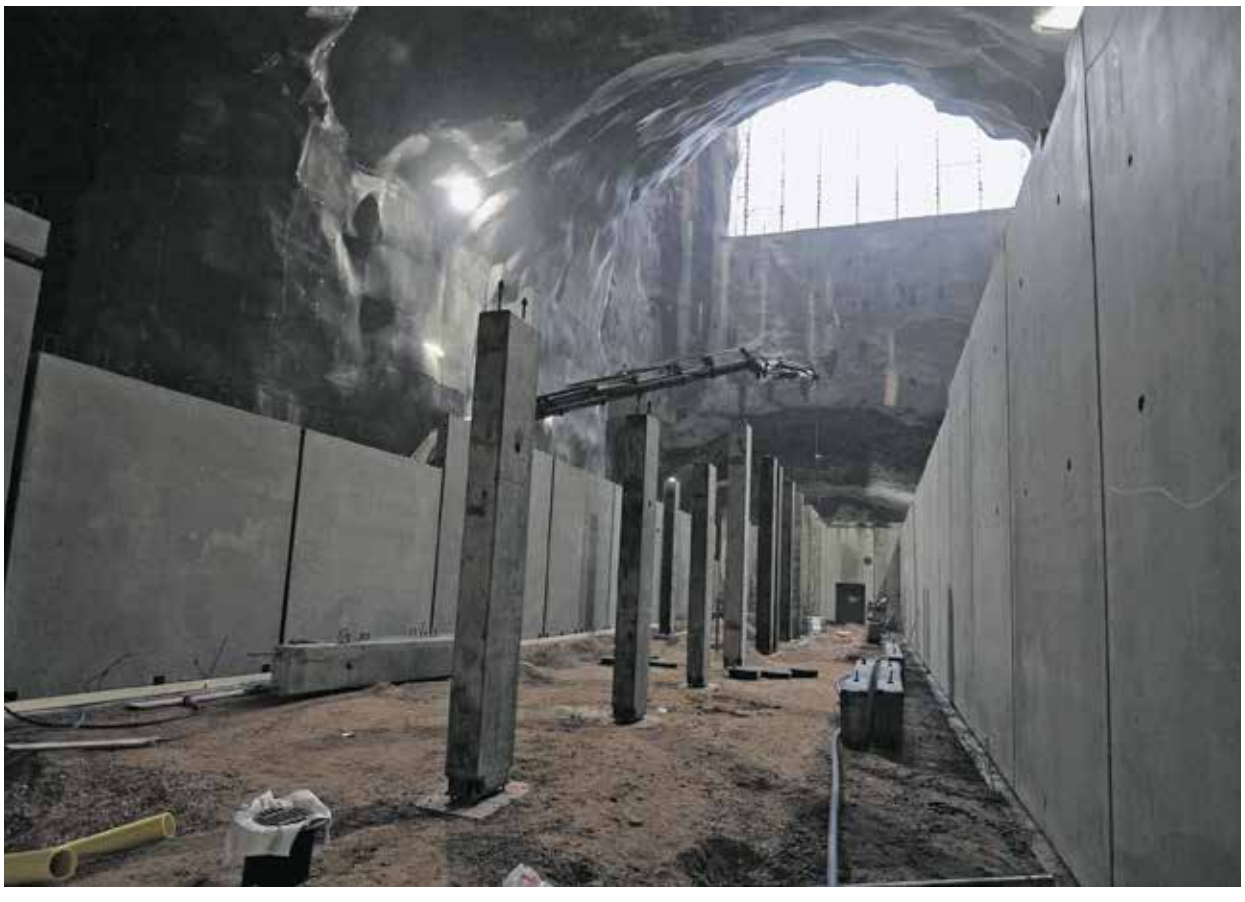

Ei mikään umpitunneli. Valokuilut tuovat päivänsäteitä Kivenlahden metrotunnelin työmaalle.

Espoon metro on nyt kulkenut lähes tarkalleen vuoden verran. Metron seuraavia viittä asemaa – Finnoota, Kaitaata, Soukkaa, Espoonlahtea ja Kivenlahtea – rakennetaan nyt kovalla tohinalla. Asemista viimeisin, Kivenlahti, on Skanskan käsissä.

– Ykkösvaiheen ongelmista on opittu. Nyt jokaisella uudella asematyömaalla on oma suunnittelunohjaajansa. Kulttuuri on nyt ihan erilainen, työpäällikkö **Rainer Paakkari** Skanska Infrasta kertoo.

Uusien asemien toteutus muistuttaakin jollain tapaa allianssi-mallia; tilaajan edustajia on isompi porukka työmaan toimistolla joka päivä.

– Jos nyt törmättäisiin johonkin ongelmaan, paikalle saadaan suunnittelunohjaaja viimeistään seuraavana päivänä. Työmaalla on myös koko ajan muun muassa valvoja ja kohdepäällikkö tilaajan puolelta, Paakkari kehuu.

Kalliorakennus-Yhtiöt Oy sai tunnelin louhinnat valmiiksi elokuussa 2018 ja aseman rakennusurakka pääsi alkamaan saman kuun aikana. Nyt käynnissä on asemahallin ja metron itäisen sisäänkäynnin anturatyö. Asemahallissa ovat käynnissä myös elementtiasennukset ja pohjatyöt. Huoltotunnelissa tehdään salaoja- ja sähkö-varausputkitöitä.

Skanskalla on talotekniikkaa myöten koko asemahallin urakka. Omia miehiä on työmaalla tällä hetkellä noin 5, aliurakoitsijan väkeä 20–30, hiukan päivästä riippuen.

Talosta infratyömaalle

Helsingin Kirvesmiesten osasto 001:n tuore varapuheenjohtaja **Saija Kuivalainen** aloitti Skanskan leivissä viime vuoden lokakuussa. Hän tuli aluksi töihin Skanskan talopuolelle.

– Tulin tekemään talojen perustuksia. Paikallavaluhommia. Kuulin kaverilta viime syksynä, että Skanskassa tarvitaan uusia tekijöitä ja minulle vihjattiin, että kannattaisi hakea. Olin siinä vaiheessa vielä ME-Perustukset Oy:ssä töissä. Skanskas-

Saija Kuivalainen jännittää jo liittokokousta. Viime kerralla, 4 vuotta sitten hän joutui lavalle puhumaankin.

sa etsittiin nokkaa. Kävin haastattelussa ja minut palkattiin suoraan, Kuivalainen kertoo.

Tällä työmaalla Kuivalainen työskentelee välillä aliurakoitsijan porukassa, välillä skanskalaisten kanssa, sillä hänellä ei ole kiinteää työporukkaa.

– Välillä se on hiukan hankalaa, kun haluaisi suunnitella urakkaa vähän tarkemmin. Aina ei tiedä, mitä päivä tuo tullessaan; onko yksin, onko porukassa ja kenen kanssa, hän sanoo.

Tunnelityömaallakin Kuivalainen on tehnyt perustuksia. Perustustyöt alkavat olla loppusuoralla, joten pian hän lähtee taas takaisin talopuolelle.

– Tämä on ollut ihan hyvää hommaa. Työ on ollut täällä itsenäistä. Pääsen vaikuttamaan omaan työntekooni. Mestari ei puutu liikaa, sillä hän tietää, että hoidan homman. Ei olisi mitenkään mukavaa, jos joku koko ajan neuvoisi vieressä, Kuivalainen toteaa.

Kuivalainen on välillä miettinyt myös lisäkouluttautumista.

– Ehkä sitten joskus vuosien päästä, kun paikat eivät enää kestä näin kovia hommia, mutta ei vielä.

Selkä ja erityisesti nilkat ovat kovilla tunnelityömaalla, sillä maasto ei ole tasaista.

– Kengät ovat hyvät, mutta silti nilkkojen kanssa saa olla tarkkana, sillä täällä on kallionvaraiset perustukset. Siinä pitää vähän kikkailla, sillä maa ei ole millään tavalla tasainen.

Liittovaalit edessä

Saija Kuivalainen on liittovaaliehdokkaana Uudeltamaalta. Miksi hän lähti ehdolle?

– Minä olen vähän semmoinen jäärä, jota ärsyttää, jos asiat eivät mene kunnolla ja kukaan ei puutu epäkohtiin. Erityisesti minua ärsyttää syrjintä, kohdistui se sitten esimerkiksi ikään, kansallisuuteen tai sukupuoleen, Kuivalainen sanoo.

Kuivalainen haluaisi myös parantaa liiton näkyvyyttä.

– On paljon tilanteita, joissa liiton pitäisi näkyä paljon nykyistä enemmän.

Yksi Kuivalaisen lempiaiheista on kuitenkin koulutus.

– Olisi hyvä, jos liiton koulutusta olisi myös aktiiveille, ei vain luottamushenkilöasemassa oleville. Kukaan luottamushenkilö ei pysty yksin jakamaan kaikkea tärkeää tietoa kaikille. Jos myös muut aktiivit pääsisivät koulutuksiin, alkaisi tieto levitä laajemmin.

Kuivalainen oli liittovaaliedustaja jo edellisellä kerralla. Äänisaalis oli 65 ääntä. Onko suunnitelmissa kampanjoida nyt kunnolla?

– Onhan se ollut mietinnässä, hän naurahtaa.

Miksi liittovaaleissa kannattaa äänestää?

– Siksi, että paikalle saadaan ihmisiä, joilla on halua ja paloa auttaa muita ja vaikuttaa yhteisiin asioihin, hän muotoilee.

Kuivalainen on aktiivinen toimija myös Helsingin Kirvesmiesten osasto 001:ssä.

– Nuoria on vaikeaa saada mukaan osastotoimintaan. Moni osaston aktiiveista on eläkkeellä. He kuitenkin jakavat nuorille tosi paljon vastuuta ja ovat mukana auttamassa.

Kuivalaisella on pitkä aktiivitausta Raksanuorista, joten ehkä hänellä on myös tässä asiassa uutta annettavaa osastolle.

– Pääsin Raksanuorissa järjestämään erilaisia tapahtumia. On mahtavaa, kun porukka on innostunutta ja he tulevat uudelleen mukaan ensimmäisen kerran jälkeen. Sitten heitä alkaa kiinnostaa muukin kuin biletys, Kuivalainen sanoo. ■

Osatyökykyisille kunnon duunia

SKANSKAN työmaakopeissa ahertaa päivittäin 3 siivoojaa. He ovat kirjoilla Skanskassa ja he ovat kehitysvammaisia. Kyseessä ei ole Skanskan strategia, vaan työmaan työpäällikkö **Rainer Paakkarin** ajatus.

–Tässä on vain voittajia. Ihmisillä on töitä, työn jälki on hyvää ja kaikki ovat tyytyväisiä, Paakkari linjaa.

Suuri osa kehitysvammaisista on työkyvyttömyyseläkkeellä ja haluaisi työskennellä osa-aikaisesti. Harvalla työnantajalla on kuitenkaan riittävästi tietoa kehitysvammaisten palkkaamisesta.

– Kustannukset ovat hyvin kilpailukykyiset. He saavat tienata tietyn euromäärän kuukaudessa niin, ettei heidän työkyvyttömyyseläkkeensä vaarannu. Minulla oli ensin tarkoituksena palkata 2 henkilöä, mutta silloin palkka olisi noussut heille liian korkeaksi. Ratkaisimme ongelman palkkaamalla 3, jotka eivät tee ihan täysiä päiviä, Paakkari kertoo.

Työkyvyttömyyseläkkeellä oleva saa ansaita 737,45 euroa kuukaudessa. Jos palkka on suurempi, eläkettä ei makseta. Jotta työnteko on kehitysvammaiselle kannattavaa, hänen tulee ansaita alle 737,45 euroa tai yli 1 700 kuukaudessa.

Kolme tapaa päivittää yhteystiedot:

- pääset kätevästi päivittämään tietojasi mihin vuorokauden aikaan tahansa liiton kotisivuilla olevan **eAsioinnin** kautta
- ilmoittamalla uusista yhteystiedoista s-postitse osoitteeseen **asiakirjat@rakennusliitto.fi**
- soittamalla jäsenrekisterin palvelunumeroon p. **020 690 231** ma–pe klo 9–15

Yhteystiedot kannattaa pitää ajan tasalla, jotta saat heti tiedon tärkeistä ajankohtaisista asioista ja parhaan mahdollisen hyödyn Rakennusliiton jäsenyydestä.

barona

TYÖLLISTY RAKENNUSALAN PARHAASEEN TYÖPAIKKAAN!

Tarjoamme pitkäaikaisia työmahdollisuuksia rakennusalan ammattilaisille ympäri Suomen – meillä viihdytään ja pysytään pitkään! Olemme rakennusalan suurin henkilöstöpalveluyritys ja siksi me pystymme tarjoamaan mahdollisuuksia erilaisilta työmailta. Lue lisää Barona Rakennuksesta ja hae nyt:

baronarakennus.fi

Skanskan rakennusnainen ja työsuojeluvaltuutettu Senja Sinkko käyttää silloin tällöin polyuretaaneja. Skanska teettää eristeruiskutuksen ja lattiapinnoituksen erikoistyönä aliurakoitsijoilla. – Osastointi ja alipaineistus ovat tärkeitä, kun IV-konehuoneen lattiaa pinnoitetaan, etteivät toiset viereisillä työmailla altistu isosyanaateille, Sinkko sanoo.

Polyuretaanista saa helposti astman ja ihottuman

Isosyanaatti hajuton ja väritön myrkky. Polyuretaania ruiskutetaan usein paljain käsin.

Riitta Malve

– Ne reilut 5 isosyanaattien aiheuttamaa ammattitautiastmaa, jotka löytyvät vuosittain, ovat vain jäävuoren huippu, tutkijoiden epäilyistä ylilääkäri **Irmeli Lindström** kertoo Työterveyslaitokselta. Niitä jää diagnosoimatta, koska työntekijät saattavat vaihtaa toisenlaiseen työhön oireiden ilmaannuttua. Tai he eivät kerro työterveyshuollolle hengityksen ja ihon ongelmista, koska pelkäävät menettävänsä työn. Nykyään on hyviä astmalääkkeitä, joiden kanssa pystyy sinnittelemään, vaikka töissä jatkuisi altistuminen isosyanaateille.

Isosyanaattiastmojen määrä on pysynyt samana ammattitautitilastossa viimeiset 10 vuotta.

– Se tarkoittaa, etteivät liioin pinnan alla piilevät ammattiastmat ole vähentyneet.

Rakennusalalla isosyanaateista johtuvia ammattiastmoja syntyy eniten eristysruiskutuksessa, vaikka alalla on vain kymmenkunta pientä yritystä ja ruiskuttajia parikymmentä. Myös lattiapinnoituksessa sairastutaan työperäiseen astmaan tavallista useammin.

Mutta harva rakentaja välttää täysin kosketuksen isosyanaatteihin. Niitä käytetään pinnoitteissa, eristeissä, liimoissa, lakoissa ja maaleissa.

Jäävuori-ilmiö koskee myös isosyanaatti-ihottumia. Niitä löydetään ammattitauteina yhtä paljon kuin astmoja.

Paljaat kourat tiivistevaahdossa

Sairastumiset ovat kuitenkin vähentyneet sitten viime vuosisadan, jolloin isosyanaatteja ei osattu varoa työpaikoilla.

Tänään tiedetään, että jo pieni, alle ohjearvon oleva määrä isosyanaattia ilmassa voi aiheuttaa astman. Samoin yksikin kosketus tuoreeseen polyuretaaniin, vaikkapa pinnoitetahraan ovessa, saattaa johtaa ihottumaan, joka uusiutuu pienimmästäkin altistuksesta. On myös viitteitä, että ihon kautta elimistöön kulkeutuva isosyanaatti herkistää hengitysteitä. Käytännössä kumpikin sairaus johtaa työn vaihtamiseen.

Tieto ei kuitenkaan tavoita vielä kaikkia. Polyuretaania käsitellään

yhä paljain käsin ja ilman hengityssuojaimia, selvisi TTL:n muutaman vuoden takaisessa tutkimuksessa. Eristysruiskutusta ei edes opeteta ammattikoulutuksessa.

– Tärkeintä altistuksen estämisessä on kehittää itselle sujuva ja siisti työtapa. Kemikaalityöhön kannattaa valita ensisijaisesti nitriilikumiset kemikaalisuojakäsinet, TTL:n suojainasiantuntija **Erja Mäkilä** opastaa.

TTL:n verkkosivuilta löytyy tietoa käsineiden suojaavuudesta eri aineille. Suosituksia kannattaa kysyä myös suojainliikkeiden asiantuntevilta myyjiltä.

Paras suojaus lähtee hyvästä ilmastoinnista, pitoisuuksien mittauksestaa ja hengityssuojaimien käytöstä. Niitä tarvitaan myös hitsattaessa tai hiottaessa polyuretaanipinnoituksia, koska lämpö vapauttaa suuriakin määriä isosyanaatteja.

Isosyanaatit näyttävät aiheuttavan syöpää ja muutoksia perimään.

Tanskassa parempi ruiskuttajan työturvallisuus

Eristeruiskuttaja **Jesse Utriainen** Uretek-Elastomer Oy:stä käyttää tavallisesti puolinaamaria, koska se on mukavin ja oman arvion mukaan monesti riittävä. Ruiskutukseen sopivan suodattimen hän vaihtaa usein. Tarjolla on myös puhallinsuojain pitempään työskentelyyn. Suojalasit kuuluvat vakiovarusteisiin. Ruiskuttaessaan ylöspäin Utriainen vetää ylleen kertakäyttöiset kemikaalihaalarit.

– Joidenkin mielestä paksut kemikaalihanskat ovat liian kömpelöt ruiskupistoolin kanssa, mutta itse olen löytänyt riittävän hyvän työtavan siihen, Utriainen kertoo.

Hän on ruiskuttanut polyuretaania kuusi vuotta, eikä herkistymiä tai allergioita ole ilmennyt. Ruiskuttajien työterveystarkastus on kerran vuodessa.

– Tanskassa työmaalle tullut työsuojelutarkastaja nosti hälyn, koska en ole käynyt sikäläistä pakollista isosyanaattikoulutusta. Suomessa ei järjestetä vastaavaa koulutusta. Loppujen lopuksi hän uskoi, että kokemukseni korvaa koulutuksen, kertoo eräs eristysruiskuttaja, joka haluaa kertoa kokemuksistaan nimettömänä.

– Siinä käytiin läpi muitakin työturvallisuusasioita. Mutta siinä vaiheessa, kun tarkastaja huomasi, että olen oman yrityksen ainoa työntekijä, hänen mielenkiintonsa loppui. Työturvallisuuden valvonta työmailla koskee vain palkattuja työntekijöitä. Tilanne on paljolti sama Suomessa.

Miehellä on isosyanaattien aiheuttama astma, mutta hän pärjää työssä lääkkeiden avulla.

– Yrittäjänä olen vastuussa vain itsestäni. Ei silloin aina ajattele omaa terveyttään niin hyvin kuin pitäisi. Kun vielä on minimivakuutus, jatkan töitä, ehkä terveydenkin kustannuksella.

Kolmet suojakäsineet päällekkäin

– Olen oppinut työskentelemään huolellisesti enkä sotke, kertoo pinnoittaja **Hemmo Reinikainen** Suomen Massalattiat Oy:sta.

Reinikainen pinnoittaa lattioita polyuretaanilla, epoksilla ja akrylaatilla, joilla on omat työturvallisuusvaatimuksensa.

– Toiselle polyuretaanipinnoite aiheuttaa oireita, joillekin taas epoksi on pahempi. Uretaania ei osaa varoa, koska se ei haise, akryylin kauheankäryn tunnistaa helpolla.

Reinikainen pärjää nitriilikumisilla kertakäyttöhanskoilla, koska käyttää varrellista lastaa levitykseen. Lahkeet tahriintuvat helpolla pinnoitteeseen. Sen takia haalarit vaihdetaan kuukauden tai kahden välein.

– Moottoroidun hengityssuojaimen letku pilaa pinnoituksen helpolla. Siinä tarvitaan toinen työntekijä nostelemaan sitä.

Ruiskuttajien melko yleinen virhe on Reinikaisen mukaan hengityssuojaimen riisuminen työmaalla liian aikaisessa vaiheessa.

Myös Skanskan rakennusnainen ja työsuojeluvaltuutettu **Senja Sinkko**, joka silloin tällöin työskentelee polyuretaanien kanssa, on löytänyt itselleen sopivat työtavat ja suojavarustuksen. Yleensä hän vetää käsiinsä viiltosuojakäsineet ja niiden päälle ohuet, numeroa isommat kemikaalinsuojakäsineet. Kangaskäsineet saattavat olla vielä alla.

Tällä hetkellä Sinkko keskittyy palokatkojen tekemiseen.

– Olen tyytyväinen, että nyt suunnittelijat suosivat palokatkoja, jotka tehdään villalla, koska palokatkotuotteissa on isosyanaattia.

Pakollinen koulutus etenee EU:ssa

– EU:ssa on havahduttu isosyanaattien ongelmiin. Arvioidaan, että keskimäärin 6 000 henkilöä saa niistä astman vuosittain tilastointitavasta riippuen. Di-isosyanaattien käytölle työpaikoilla kaavaillaan uudenlaista työturvallisuuskoulutusta, jota ei ole aikaisemmin ollut, TTL:n johtava asiantuntija **Tiina Santonen** kertoo.

Santonen on EU:n kemikaaliviraston riskiarviokomitean jäsen. Riskiarviokomitean päätöksen jälkeen koulutuksesta pyydetään lausunto jäsenmailta, jolloin myös ammattiliitot voivat osallistua siihen. Viimeisen sanan sanoo Euroopan komissio. Koulutus alkaisi ensi vuosikymmenellä.

– Vastaavasta koulutuksesta on jo hyviä kokemuksia ainakin Ruotsissa ja Tanskassa.

Koulutusmateriaalista vastaisi polyuretaaniteollisuus, joka on voimakkaassa kasvussa. Se suhtautuu myönteisesti koulutukseen ja puolustaa voimakkaasti isosyanaattien käyttöä polyuretaaneissa sen sijaan, että niille etsittäisiin terveellisempiä korvaajia. ■

Talonrakentajaksi valmistunut Jesse Utrianen on oppinut eritysruiskutuksen ja työhön liittyvän työturvallisuuden työn kautta.

Käsien suojaaminen on työsuojeluvaltuutettu Senja Sinkolle itsestään selvää talonrakennustyömaalla. – Jos tulee polyuretaanitahroja, poistan ne vedellä ja saippualla tai puhdistusliinalla. Onneksi iho on pysynyt hyvänä ilman rasvaa, jota suositellaan käsineiden alle.

Kurssilla opitaan väittelemään faktoilla, ei mututiedolla.

Täällä tehdään uusia vaikuttajia

Rakennusliiton Vaikuttajat-koulutuksessa opitaan esiintymistä ja argumentoimaan faktoilla.

Johanna Hellsten

Vaikuttaja-koulutuksessa on jo 5. ryhmä käynnissä. 5 vuotta sitten syntyi ajatus koulutuksesta, joka olisi lyhyt ja tiivis, mutta jossa ehdittäisiin silti käymään läpi tärkeitä yhteiskunnallisia kysymyksiä ja luomaan uudenlaisia aktiiveja osaksi liiton toimintaa.

– Mietimme, että olisi hyvä vahvistaa liiton aktiivien verkostoa ja kehittää sitä kautta myös liiton omia toimintatapoja, Rakennusliiton koulutuspäällikkö **Juhani Lohikoski** sanoo.

Muilla kursseilla tavattuja kiinnostuneita tyyppejä on käsketty hakemaan kursseille, osa on tullut lehti-ilmoitusten inspiroimina, osa on jäänyt työmailla toimitsijoiden haaviin.

– Aiemmista Vaikuttajista on tullut muun muassa liiton toimitsijoita, osastojen vetäjiä, hallituksen jäseniä ja niin edelleen. On hienoa, että he ovat päässeet paikkoihin, joissa pystyy vaikuttamaan, Lohikoski kertoo.

Koulutusta on hiukan kehitetty 5 vuoden aikana; kun liiton toiminnassa on painottunut enemmän laaja yhteiskunnallinen vaikuttaminen, on samaan keskitytty enemmän myös Vaikuttaja-koulutuksessa.

– Iso osa koulutusta on oppia argumentoimaan faktoilla ja jättää mutu-tieto vähemmälle. Kaikki saavat olla mitä mieltä tahansa, mutta se pitää pystyä perustelemaan. On myös hyvä oppia ymmärtämään muiden näkökulmia, Lohikoski sanoo.

Toinen tärkeä puoli Vaikuttaja-koulutuksessa ovat esiintymistaidot.

– Meillä on väittelyä, luennointia ja kirjoittamista. Ei riitä, että on hyvä ajattelemaan, jos ei saa suutaan auki.

Tohinaa Tampereella

Marraskuussa Tampereella järjestetyssä 3. lähiopetusjaksossa aiheena olivat työelämän ilmiöt ja rakentamisen yhteiskunnalliset vaikutukset. Paikalla oli 18 innokasta vaikuttajaa.

Lauantaiaamun iloksi lattialle oli teipattu jana, jonka toinen pää markkeerasi kouluarvosanaa 10 ja toinen pää arvosanaa 4. Juhani Lohikoski ja liiton aluetoimitsija **Ville Lamberg** esittivät porukalle erilaisia väittämiä. Ideana oli, että ihminen asettuu janalle siihen kohtaan, kuinka samaa mieltä väittämän kanssa on.

Väittämissä käytiin läpi muun muassa sitä, pitääkö Suomeen tulla punavihreä hallitus, viikonlopun odotuksia, ansiosidonnaisen työttömyysturvan ulottamista kaikkiin työllisiin, perustuloa, lakko-oikeuden rajoittamista ja sitä, onko Popeda hyvä.

Väki seilasi edestakaisin viivalla ja oli helppo huomata, että kaikki kysymykset eivät olleet yksinkertaisia, eivätkä kaikki olleet niistä samaa mieltä. Vilkkaassa keskustelussa oli jopa väittelyn piirteitä. Lakko-oikeuden rajoittamista ei kuitenkaan puolustanut kukaan. Oikeutta lakkoihin pidettiin ehdottomasti demokratian edellytyksenä.

Post-it-lapuille kirjoitettiin omia, tärkeitä elämäntapahtumia.

Päivän toisessa tehtävässä vaikuttajat kirjoittivat post-it-lapuille elämänsä tärkeitä käännekohtia. Ne asteltiin aikajanalle 1960–2018, osaksi historiallisia käännekohtia. Suuria yhteiskunnallisia tapahtumia tuotiin lähemmäksi linkittämällä ne opiskelijoiden omaan historiaan.

Opettava kokemus

26-vuotias **Lauri Kinnunen** oli saapunut Tampereelle Joensuusta. Rakennusliike Purmosen kirjoilla SRV:n työmaalla työskentelevä mies oli saanut idean lähteä mukaan Kuopiossa järjestetyn Toimiva ammattiosasto 2 -kurssin aikana.

– Lambergin Ville oli siellä kouluttajana ja kun istuimme iltaa, hän pakotti minut mukaan, Kinnunen kertoo.

Kinnunen on ollut aktiivinen Raksanuorissa ja toimi edellisessä työpaikassaan YIT:llä työmaan työsuojeluvaltuutettuna.

Kurssin ensimmäinen osio pidettiin maaliskuussa Helsingin Haagassa.

– Siellä lähinnä tutustuimme toisiimme ja saimme kuulla, mitä koulutus sisältää. Kotiläksyksi saimme mielipidekirjoituksen tekemisen.

Lauri Kinnunen kertoo oppineensa ymmärtämään paremmin toisenlaisiakin näkökulmia.

Anne Pärssinen totesi jo ensimmäisellä kurssitapaamisella, että tämä porukka on hänen jenginsä.

Onneksi avovaimoni opiskelee yliopistossa kirjallisuutta. Hän pystyi auttamaan lauserakenteiden ja oikoluvun kanssa. Tehtävä oli mukava, mutta haastava, Kinnunen kertoo.

Toinen kurssikerta järjestettiin Jyväskylässä.

– Kurssin teemana oli tuolloin politiikka. Siinä keskustelu alkoi rönsyillä kunnolla. Huomasin kyllä jo ensimmäisessä tapaamisessa Haagassa, miten monenlaisia ihmisiä liitossa on. Me tulemme eri puolilta Suomea ja erilaisista taustoista ja meillä kaikilla on oma näkemyksemme asioista. On hyvä, että on erilaisia mielipiteitä, Kinnunen toteaa.

Tampereen tapahtumakin kirvoitti valtavan määrän keskustelua.

– Oli niin paljon puhuttavaa, että aika loppui viikonloppuna kesken. Olen oppinut tämän kurssin aikana ymmärtämään paremmin toisten ihmisten näkemyksiä. Emme me voi – edes liiton sisällä – ajatella kaikesta samalla tavalla.

Kinnunen on ottanut työmaalla käyttöön oppimiaan vaikutuskeinoja.

– Olen pyrkinyt saamaan muita mukaan Rakennusliiton toimintaan ja koen onnistuneeni vaikuttamaan.

Tuore vaikuttaja on tietysti myös ehdolla liittovaaleissa.

– Haluan vaikuttaa liitossa ja kyllä me nuoremmatkin tiedämme, mitä olemme tekemässä, Kinnunen lupaa.

Uutta sisältöä

34-vuotias helsinkiläismaalari **Anne Pärssinen** on käyttänyt äitiysvapaavuottaan osallistumalla Vaikuttaja-koulutukseen.

– Vaikka olenkin lapsen kanssa kotona, on minulla myös ollut kova halu ja tarve kehittää itseäni samalla. Tämä on hyvä tapa päästä välillä myös ihmisten ilmoille, eikä viettää ihan kokonaan aikaa lasten kanssa, vaikka se tärkeää onkin, Pärssinen kertoo.

Pärssinen pohti jo 6 vuotta sitten Vaikuttaja-koulutusta edeltäneen työelämäasiantuntija-koulutuksen suorittamista. Se olisi kuitenkin ollut 2,5 vuoden projekti.

– Asia muhi päässä ja kun Rakennusliitto mainosti Vaikuttaja-koulutusta, päätin nyt lopulta hakea mukaan. Tässä oli hyvä ajoitus, olen jo pidempään kaivannut työelämään muutakin sisältöä.

Pärssinen on ollut aktiivinen liitossa muun muassa maalarinaisten kautta ja toiminut luottamustehtävissä työpaikassaan Are Oy:ssä. Vaikuttaja-koulutus on tuonut uudenlaisia tuulia liittotouhuihin.

– Tärkeintä on ollut huomata, että vaikka olemme erilaisia ihmisiä, meillä on yhteinen asia, joka kiinnostaa. Se yhdistää niin paljon, että kaikki ottavat avoimesti vastaan toisten erilaiset arvot ja mielipiteet. Jos kaikki olisivat samanmielisiä kaikesta, ei tämä olisi yhtään niin inspiroivaa, Pärssinen kertoo.

– Meillä on niin hyvä porukka. Ajattelin jo ekasta kerrasta, että tämä on minun jengini, Pärssinen jatkaa.

Nyt kurssilaisilla on kotitehtävänä kampanjasuunnittelun opetteleminen. He toteuttavat kampanjan jostain ennakkoon määrätystä aiheesta. Pärssisen ryhmän tehtävänä on aktivoida nuoria rakentajia.

– Me toteutamme yhdessä rakennusalan opiskelijoiden kanssa musiikkivideon. Nouseva rap-artisti, **Ville Pulkkinen** eli Ruma tekee meille biisin ammattiopiston opiskelijoiden toiveiden mukaan. Nuoret myös esiintyvät videolla, Pärssinen sanoo.

Myös Anne Pärssinen on lähtenyt ehdokkaaksi Rakennusliiton liittokokoukseen. Hän haluaa päästä vaikuttamaan vahvemmin liiton toiminnassa. ■

Vähän isommat kunnallisvaalit

Jukka Nissinen

Ensi keväänä valitaan eduskuntaan ja EU-parlamenttiin kansan edustajat seuraavalle toimikaudelle. Kotimaisen eduskunnan vallankäyttö on tuttua jo televisiouutisista, mutta EU-parlamentti tuntuu kaukaiselta ja sen valta-asema vähintäänkin sekavalta.

Tämä näkyy myös EU-vaalien äänestysinnossa. Viimeksi vuonna 2014 pidetyissä vaaleissa äänestysprosentti jäi 39 prosenttiin, mikä oli alle koko EU-alueen keskiarvon. Viime eduskuntavaaleissa uurnilla kävi reilut 70 prosenttia äänestäjistä.

EU-vaalit ovat vähintäänkin yhtä tärkeä hetki kansalaiselle kuin kotimaiset eduskuntavaalit. EU-parlamentissa tehdään lainsäädäntöä, joka vaikuttaa myös suomalaisten arkeen. Rakentajille tärkeitä asioita ovat esimerkiksi työvoiman vapaa liikkuvuus ja työsuojelun kehittäminen.

EU:n päätöksentekoon pääsee vaikuttamaan myös eduskuntavaalien kautta. Jokaisesta maasta valitaan EU-komission komissaari, jonka nimeäminen kuuluu hallitukselle. Tällä hetkellä Suomen EU-komissaari on **Jyrki Katainen** (kok.)

Rakentaja-lehdessä esitellään 3 meppiä, **Merja Kyllönen**, **Miapetra Kumpula-Natri** ja **Sirpa Pietikäinen**, jotka ovat tehneet yhteistyötä Rakennusliiton kanssa. Rakennusliitto on poliittisesti sitoutumaton ammattiliitto. Liitto pitää yhteyttä sellaisiin meppeihin, jotka ovat kiinnostuneita työelämän kysymyksistä ja niiden kehittämisestä rakentajien kannalta parempaan suuntaan. Pietikäinen ja Kumpula-Natri pääsevät ääneen Rakentaja-lehden tammikuun numerossa.

Vaikka EU-parlamentti tuntuu kaukaiselta ja byrokraattiselta, äänestämällä EU-vaaleissa vaikutat siihen, millaista lainsäädäntöä Suomessa on tulevaisuudessa. Politiikka on aina peliä, mutta se ei ole kovinkaan paljon erilaista kunnanhallituksessa, kaavoituslautakunnassa tai Brysselissä.

Uusi Euroopan työvirasto valvoo liikkuvan työvoiman oikeuksia

EU:hun perustetaan työvirasto ELA varmistamaan maasta toiseen liikkuvien työntekijöiden oikeuksia. Jäsenmaat tekivät päätöksen joulukuun alussa Brysselissä.

Viraston tehtävänä on auttaa jäsenmaita huolehtimaan liikkuvien työntekijöiden oikeuksista ja sosiaaliturvasta sen mukaan, mitä EU:ssa on säädetty.

Varsinkin lähetettyjen työntekijöiden oikeudet ovat olleet ongelmallisia EU:ssa viime vuosina.

Viraston sijaintipaikkaa ei ole vielä päätetty, mutta todennäköisesti vahvoilla ovat ne jäsenmaat, joilla ei ole vielä omaa EU-virastoa. Asiasta uutisoi ensimmäiseksi STT. ■

EU ei ole koskaan valmis. Työmaata riittää tuleville sukupolvillekin.

Laukkuryssänä Brysselissä

Suomalaisten on opeteltava myymään omia hankkeitaan EU:ssa, meppi Merja Kyllönen muistuttaa.

Jukka Nissinen

Europarlamentaarikko **Merja Kyllösen** (vas.) sukujuuret kietoutuvat luontevasti suomalaisen yhteiskunnan kansanvallan historian säikeisiin. Hänen sukulaisiinsa kuuluu myös **Ilmari Kiannon** romaanin päähenkilön Jooseppi Ryysyrannan esikuvana pidetty Jooseppi Kyllönen. Maalaisköyhälistön jälkeläisestä on kasvanut kansanedustaja, ministeri ja EU-vaikuttaja.

– Meillä on saatavilla puhdasta juomavettä ja ravintoa. Suurin osa suomalaisista asuu lämpimissä asunnoissa. Suomi on pääsääntöisesti turvallinen ja luotettava yhteiskunta. Ne ovat isoja asioita, mutta me emme miellä niitä sellaisiksi, koska vettä tulee hanasta ja tavaraa saa marketin hyllyltä, Kyllönen toteaa.

Jopa suomalainen byrokraatti tuntuu leppoisalta kaverilta sen jälkeen, kun olet asunut Brysselissä tai muualla Euroopassa.

– Meidän pitäisi arvostaa maatamme ja pitää sitä kuin kukkaa kämmenellä. Meidän pitäisi löytää konsensus, sillä me olemme 5,5-miljoonainen kansa yli 500 miljoonan eurooppalaisen perheessä. Kuinka paljon meillä on varaa tapella keskenämme? Suuret haasteet ja ongelmat ovat rajojemme ulkopuolella.

Tänä syksynä parlamentti on käsitellyt muun muassa puhtaan juomaveden ja muovisen pakkausjätteen ongelmia. Kyllösen mielestä ympäristöongelmien kauhistelun ja lainsäädännöstä jähnäämisen sijaan Suomessa kannattaisi tehdä puhtaammasta ympäristöstä bisnestä. Kyllönen mainitsee esimerkkinä Kotkamillsin tuottaman muovittomalla päällysteaineella terästetyn pakkauskartongin, joka kestää niin vettä kuin rasvaakin.

Suomessa olisi valmiutta lähteä kehittämään energia- ja vedenpuhdistusteknologiaa. Sille olisi käyttöä jo nykyisen EU:n alueella.

– Kiina seuraa tarkasti mitä me teemme EU:ssa ja mielellään ”rosvoaa” meidän innovaatiomme ja tietotaitomme, Merja Kyllönen muistuttaa.

Kyllönen ei ihmettele tätä, sillä erityisesti Kiinan suurkaupungit ovat hyvin saastuneita ja uudesta puhtaammasta teknologiasta on kova kysyntä.

– EU:ssa nähdään ympäristö- ja ilmastokysymyksissä se, että ellemme ole edelläkävijöitä kehitystoimissamme ja saa niitä leviämään laajemmin maailmalle, me olemme pian niitä, jotka kohtaavat eniten ilmastopakolaisia. Arvioidut 200–300 miljoonaa potentiaalista ilmastopakolaista pistävät toimenpiteille vähän vipinää töppöseen.

Mitä liikennepäästöille tehdään?

Kyllösen yksi seuranta-alue parlamentissa on liikennepolitiikka. Tällä hetkellä työn alla on raskaan liikenteen hiilidioksidipäästöt. Kyllönen ei usko, että asiassa tapahtuisi suuria muutoksia lähiaikoina, sillä päästöjen vähentämisestä ollaan eri-

Suomalaisten ei kannattaisi tapella EU-asioissa keskenään, Merja Kyllönen linjaa.

mielisiä niin EU-maiden kuin EU:n sisäisessä päätöksentekojärjestelmässä. Jopa Britannian brexit-eroneuvottelut ovat vaikeuttaneet raskaan liikenteen eurovinjetiksi kutsutun tienkäyttömaksudirektiivin muuttamista. Paineet liikenteen päästöjen vähentämiseksi kasvavat koko ajan.

– Suomessa pitäisi uskaltaa katsoa koko liikenteen rahoitusjärjestelmää ja millä tavalla se asemoituu näihin muutoksiin. Päästövähennykset eivät jää pelkästään raskaaseen liikenteeseen, mikäli aiotaan päästä vähennystavoitteisiin, mitä liikennesektorille on annettu.

Kyllösen kiteytyksen mukaan mitä enemmän Suomessa hakataan metsiä, sitä enemmän kuljetusala maksaa, sillä päästövähennysten taakanjaossa toisen osa-alueen helpotus tarkoittaa toisen lisävastuuta.

Suomalaisten on opittava myymään

Toisaalta EU on alustavasti luvannut lisärahoitusta suomalaisiin TEN-T-liikenneverkon

väyläinvestointeihin.

– Olemme löytämässä ne toimintamallit ja kriteerit, joilla voimme saada EU:lta. Vinkkaisin maakunnille, että tehkää yhteistyötä väylähankkeissa.

Kyllönen kaipaa myös valtakunnan tason opastusta niin yrityksille kuin maakuntien poliitikoille ja virkamiehille EU-rahoituksen hakemiseen.

– Pitää olla juridista osaamista, rahoitus-, markkinointi- ja vielä myyntiosaamista. Me suomalaiset olemme jumalattoman huonoja myymään.

EU:ssa ei riitä se, että paperit ovat järjestyksessä ja leimat ojennuksessa.

– Pelkkä kuivakakku ei riitä näissä kahvipöydissä. Kuorrutus pitää aina olla, Kyllönen tähdentää nätin käärepaperin merkitystä.

Kyllönen on joutunut oppimaan tämän myös päätöksentekokoneiston pyörityksessä. Ensiksi oma idea on myytävä omille kollegoille ja parlamenttiryhmälle. Ei riitä, että tarina myydään neuvotteluryhmälle. Tarinan on oltava tarpeeksi ymmärrettävä, että mahdollisimman moni painaa äänestyksessä oikeaa nappulaa.

– 751 mepistä aika pieni porukka on intohimoisesti keskittynyt lainsäädäntötyöhön. Puolueryhmissä on paljon niitä, jotka tekevät vallankumousta omissa kotimaissaan tai EU-parlamentissa muilla tasoilla. Myös heidät pitää vakuuttaa äänestämään.

Luotettavan neuvottelijan maine auttaa eteenpäin

Suurin yllätys Kyllöselle on ollut se kuinka vähän suomalaiset tietävät EU:n päätöksenteosta. Jopa eduskunnalle joutuu välillä selittämään, miten koneisto toimii ja miten sitä voi käyttää omien tavoitteiden saavuttamiseksi.

– Suomalaisilla toimijoilla voi olla paljon valtaa, jos osaamme yhdessä käyttää sen fiksusti.

Kyllösen mielestä parlamentti vaatii todella hyvää pelisilmää.

– Kiero tai epärehellinen ei saa olla, mutta pitää olla, kuten savolaiset sanovat, sutki.

Vastapuolen neuvottelijat on tunnettava hyvin, jotta mahdollisten kompromissien teko helpottuu. Haluaako neuvottelukumppani viedä eteenpäin jotakin muuta lakiesitystä? Toisten parjaamisella ei pitkälle pääse.

– EU:ssa kaikki rakentuu luottamukselle. Sen takia suomalaisten kannattaa miettiä mitä touhuamme ja millainen kuva meistä on.

Liikenneministerin taustasta on ollut Kyllöselle hyötyä neuvotteluissa. Vastapuoli noteeraa entisen ministerin huomattavasti korkeammalle keskusteluissa kuin parlamentin rivijäsenen.

Työnantajat ja duunarit ovat syvällä poteroissaan

Työelämän kysymykset on jätetty hyvin pitkälle jäsenmaiden oman päätöksenteon piiriin. Ainoastaan työsuojelussa EU määrittelee esimerkiksi minimirajoja erilaisten kemikaalien käytössä. Viime aikoina työvoiman vapaa liikkuvuus on saanut kylkeensä pohdintaa sosiaaliturvajärjestelmien ja palkkauksen oikeudenmukaisuuden toimivuudesta yli valtiorajojen. Miten asia ratkaistaan niin, että ne maat, joissa on parempi sosiaaliturva, eivät menetä työmarkkinoitaan edullisemmin toimiville ulkomaisille yrityksille? Miten estetään työntekijöiden hyväksikäyttö ja alipalkkaus?

Työnantajien ja työntekijöiden välinen juopa on syvempi kuin suomalaisessa ay-politiikassa.

– Osa joukkueesta miettii asiaa pelkästään työnantajan roolista käsin. Toinen osa katsoo asiaa ainoastaan työntekijän tuolilta. Kukaan ei katso isoa kuvaa siitä, miten varmistetaan onko niitä työpaikkoja jatkossakin. Pystyvätkö eurooppalaiset yrittäjät tarjoamaan työtä eurooppalaisille työntekijöille?

Kyllösen mielestä vastapuolen tavoitteiden ymmärtäminen saattaisi kasvattaa myös työntekijöiden hyvinvointia ja toimeentuloa tai kehittää koulutusta tulevaisuudessa. Työelämän mullistuminen digitalisaation ja robotisaation kautta voi olla yllättävän suuri murros kaikkien kannalta. ■

Merja Kyllönen

- Euroopan parlamentin jäsen vasemmistolaisessa GUE/NGL-ryhmässä
- Liikenne- ja matkailuvaliokunnan jäsen
- EU:n ja Venäjän parlamentaarisen yhteistyövaliokunnan jäsen
- Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan varajäsen
- Japanin suhteista vastaavan valtuuskunnan varajäsen

Märkätilojen vedeneristyksen teoria ja käytäntö

10.1.2019 Keravalla. Ilmoittaudu 4.1. mennessä.

Teetkö työssäsi märkätilojen vedeneristyksiä?
Tule koulutukseen!

Koulutus antaa valmiudet tehdä itsenäisesti märkätilojen vedeneristystöitä nestemäisillä vedeneristeillä. Kirjallisen kokeen ja työnäytön hyväksytysti suorittanut voi hakea henkilösertifikaattia VTT:ltä.

Teoriakoulutuksen kesto on 8 h + kirjallinen koe 2 h.
Hinta 250 € + alv. 24 %, yht. 310 €

Työnäytön vastaanotto vuoden sisällä koulutuksen suorittamisesta. Hinta 220 € + alv. 24 %, yht. 272,80 € (alle 50 km Edupolista)

Lisätietoja:
Jari Raatikainen, 040 359 4612, jari.raatikainen@edupoli.fi

Lue lisää ja hae WWW.EDUPOLI.FI

edupoli
Kumitehtaankatu 5 B
04260 Kerava

Edupoli ja Point College yhdistävät voimansa. 1.1.2019 uusia uria tarjoaa
CAREERIA

RAKENSIVAT MEILLE HIENON PAIKAN! OLI IHAN PAKKO TULLA JOULUNAKIN!

Röllinä NURMI

PÄÄ-MÄÄRÄT SINÄNSÄ

sumuinen -SYMBOLI

LII-ANKIN TUTTU

KLEMOLA

SAA-RINEN

SALO-KOSKI

RYNNÄKKÖ

EIVÄT JUURI LIIKU

MARJO TAI JOKI

KUUSI KERTAA VII-KOSSA

MERI-LÄINEN TAI JOKI

KUMPU-LAI-NEN

VAL-MISTE

SÄÄDE-TÄÄN

UUSIKSI LÄMPI-MIM-PIÄ

HIENOA TYÖTÄ!

-KASVI

STAL-LER RAU-HALA

PORIA

MONTA KERTAA JAKE PETER

-50%

-25%

PY-SÄH-DYK-SIÄ

SUU-RIMO

VÄN-RIKKI MAATI-LOILLA

MAINON-NALLA HAETTU SYVÄLLÄ

HELLÄ

AM-MOISIA NAISIA

TÖIDEN LO-MASSA

PIA-NISTI JANNE

TŠAI-KOVSKI

OSTOK-SISTA

EX-FUTARI

-TÄRKEÄ ROGERS ORBISON

HYVÄÄ HUO-MENTA!

AVA-RUUS-HAL-LITUS

-ISOUV TAI JOKI

VÄ-LINE HAR-VI-NAI-SESTI

LENTO-KENT-TÄ

VIE OIKEU-TEEN

RAAVI-TUTTAA

"5"

OLYM-PIA-PAIK-KA

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu P.A.Manninen

				4			6	
8					2	5		
	2	5	6		1	4		
	8	9	1		5	7		
2								5
		1	8		3	9	2	
		2	4		8	3	1	
		4	2					9
	1			9				

		4	5	1	8	3		
		7				8		
		9	1	8	2	5		
	8			9	5	6	1	
	5						7	
	2	8	4	3			9	

					7	9	4	3
		9	1					8
		5	8					4
		7	3		4	5		
6					5	7		
1					8	6		
9	7	2	6					

JUHA HYVÖNEN • www.riatikkotuumin.fi

www.sanaris.fi
Erkki Vuokila

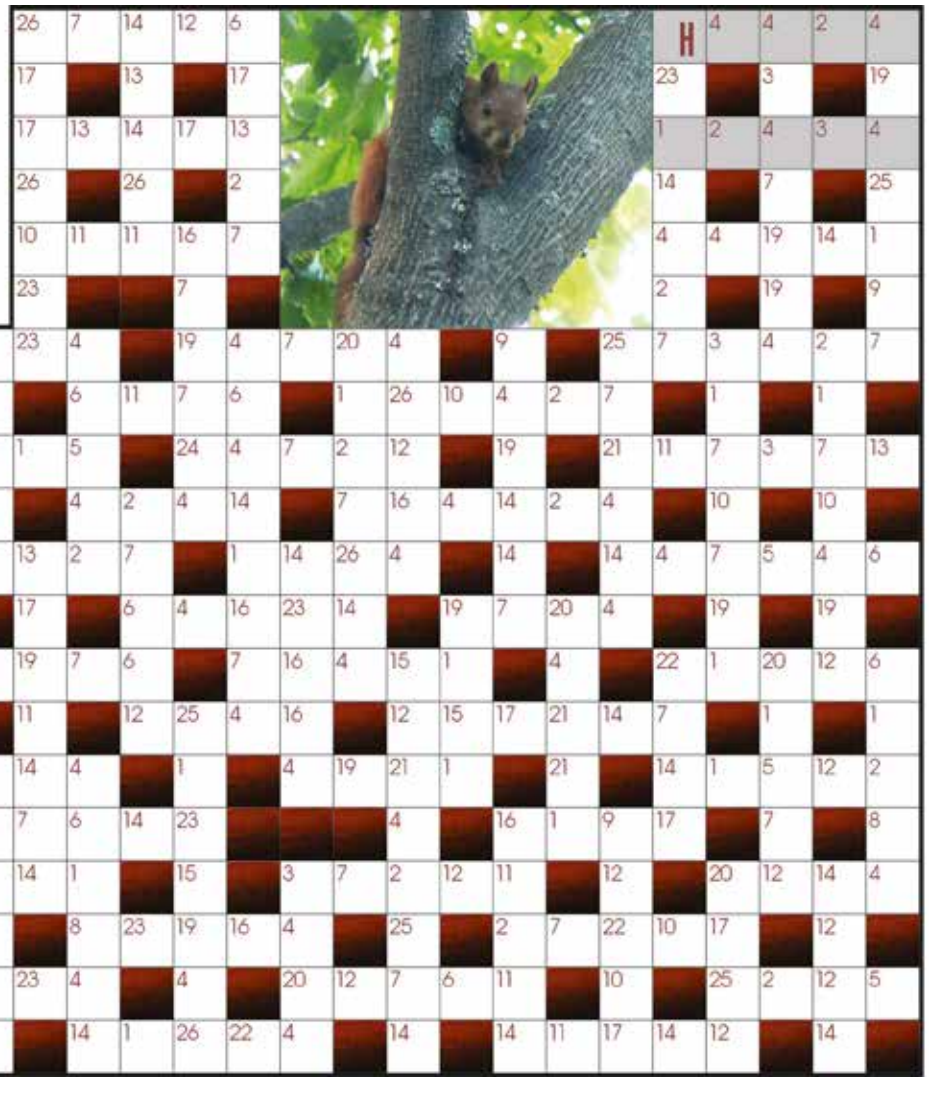

Antti Varonen

Huippuvireistä Patrik Lainetta on hankala pysäyttää. Kuva on Helsingin NHL-otteluista.

Sinivalkoinen tähtitehdas

Suomen ei enää tarvitse katsella kateellisena länsinaapurin pelaajatuotantoa jääkiekossa, sillä nyt nuoret suomalaiset loistavat taalaliigan johtavien pelaajien joukossa.

Tuomas Ylenius

Tätä kirjoittaessa Coloradon **Mikko Rantanen** johtaa NHL:n piste- ja syöttöpörssejä, ja **Patrik Laine** on kavunnut maalipörssin ykköseksi. Myös maalivahtien tärkeimmät tilastot ovat olleet alkukauden aikana välillä suomalaisjohdossa. Suomalaisia huippumolareita on toki totuttu näkemään Pohjois-Amerikassa ennenkin. Kenttäpelaajiakin on Suomesta tullut NHL-jäille paljon, mutta lopulta vain harva sinivalkoinen on noussut aivan liigan kirkkaimpien tähtien joukkoon. Länsinaapurimme Ruotsin pelaajatuotantoa olemme saaneet katsella lähinnä kateellisina.

Aivan viime vuosina tilanne on kuitenkin pikku hiljaa muuttunut. Suomalainen juniorivalmennus on jyllätty jo vuosia sitten uusiksi, niin että yksilökehitys on otettu entistä enemmän keskiöön. Nyt muutoksen satoa korjataan, ja suomalaisia pelaajia mahtuu NHL:n pistepörssin 50:n parhaan joukkoon yhtä monta kuin ruotsalaisiakin.

Hyökkäävät mestarit

Eräänlainen käännekohta suomalaisessa jääkiekkoidentiteetissä nähtiin alle 20-vuotiaiden MM-kotikisoissa 2016. Lähes missä tahansa joukkuepalloilulajissa oltiin vuosi toisensa jälkeen totuttu siihen, että sinivalkoinen menestys on mahdollista vain olemalla vastustajaa yhtenäisempiä ja kurinalaisempia, hampaat irvessä puolustaen.

Pikkuleijonat vuosimallia 2016 ei kuitenkaan istunut tähän vanhaan muottiin. Maalivahtiosasto oli tällä kertaa suomalaisittain varsin vaisu, eikä sen puolustuspelinkään kanssa ollut aina niin justiinsa. Suomi jäi mieleen erityisesti poikkeuksellisten tähtiyksilöidensä ansiosta. Kohuttu Laine-Sebastian Aho–Jesse Puljujärvi -ketju teki hurjaa tulosta, ja kakkosketjustakin löytyi vielä muuan Rantanen. Suomi voitti maailmanmestaruuden paljolti juuri maalintekotaidolla. Kuvaavaa on, että Kanada kaatui puolivälierässä hulinalukemin 6–5.

Pikkujättiläinen

Suomi on ollut kansainvälisessä jääkiekossa samanaikaisesti sekä yli- että alisuorittaja. Jos aivan rehellisiä ollaan, 2 voitettua maailmanmestaruutta reiluun kahteen vuosikymmeneen on hyvin vähän lajissa, jossa todellisia mestarikandidaatteja on vain kourallinen. Suomi on kuulunut näihin eliittimaihin jo kolmatta vuosikymmentä, mutta siltä puuttuu vielä voitto aivan kirkkaimman tason maajoukkueturnauksista, NHL-pelaajien tähdittämistä olympialaisista ja World Cupeista.

Toisaalta juuri näissä kovimmissa turnauksissa Suomi on usein venynyt pelaajamateriaaliaan parempiin tuloksiin etenkin osaavan valmennuksen, vahvan joukkuehengen ja erinomaisen maalivahtipelin ansiosta. Miesten olympiahopeaa Torinossa vuonna 2006 voidaan pitää Suomen jääkiekkohistorian parhaana joukkuesaavutuksena.

Pienuus ja altavastaajan asema on rakentunut identiteetiksi, ehkä hieman liikaakin. On ymmärrettävää, että Selänne ja kumppanit juhlivat olympiapronssia vuonna 1998, mutta yhtä riehakkaat pronssijuhlat 2010 ja 2014 tuntuivat jotenkin sopimattomilta. Tässä kohtaa Suomen statuksen omaavan kiekkomaan pitäisi tyytyä jokaisessa turnauksessa vain kultaan. Suomalaiset ovat ottaneet mielellään altavastaajan aseman, mutta todellisuudessa Suomi kuuluu selvästi lajin jättiläisiin. Kansainvälisen jääkiekkoliitto IIHF:n tilastojen mukaan Suomessa on suunnilleen saman verran lisenssipelaajia kuin Ruotsissa ja Venäjällä. Ei ole siis mitään syytä, miksi suomalainen pelaajatuotanto ei voisi olla näiden naapurimaiden tasolla. Nyt näyttäisi siltä, että takamatkaa ollaan ottamassa kiinni. ■

URHEILUKALENTERI

26.12.–5.1. Jääkiekon U20 MM-kisat Kanadan Vancouverissa ja Victoriassa.

29.12.–6.1. Hiihdon Tour de Ski Italiassa, Sveitsissä ja Saksassa.

13.–16.12. Jääkiekon EHT-turnaus Venäjällä. Suomi pelaa avausottelunsa Tampereella Venäjää vastaan.

6.–9.1. Suomi–Tanska (miehet) ja Suomi–Viro (naiset) lentopallon EM-karsinnoissa.

KIILA Rehabilitering

för arbetare inom byggnadsindustrin

KIILA-rehabiliteringen är en ny form av yrkesinriktad rehabilitering som ska bevara och förbättra arbetsförmågan hos personer i arbetslivet.

Känns det bekant?

- Du är under 67 år
- Långvarig sjukdom i rörelseorganen
- Du har en sjukdom eller en skada som de senaste åren väsentligt har försämrat eller de närmaste kan försämra din arbetsförmåga och möjligheten till inkomstförvärvande
- Svårigheter att klara av arbetet
- Försämrad kontroll över arbetet
- Problem med att orka

KIILA-kursen är delad i 3 grupperioder

1. Grupperiod 4 dygn 11-14.3.2019
2. Grupperiod 5 dygn 12-16.8.2019
3. Grupperiod 5 dygn 2-6.3.2020

Så här ansöker du om KIILA-rehabilitering:

Besök din vårdande läkare, som bedömer din situation och kan skriva ut ett B-utlåtande. Ansök om KIILA-rehabilitering på blankett KU101r. Fyll tillsammans med din chef/förman blanketten KU200r. Egen ansökan med bilagor inlämnas till FPA: Jaana Wessman-Blusi, Fredsgatan 24,65100 Vasa.
Kursen är kostnadsfri. Du kan få rehabiliteringspenning från FPA.

Information:

Simo Korkea-aho
simo.korkea-aho@harmankuntokeskus.fi
tfn. (050) 467 3404

HÄRMÄ REHAB:
Vasavägen 22, 62375 YLIHÄRMÄ
tfn. 06 4831 111
www.harmarehab.fi

HÄRMÄ REHAB

Kun teet töitä kotitalouksille, kokeile uutta palkkalaskuria!

Tehdystä työstä ei jää epäselvyyttä, kun lähetät palkkalaskelman palkkalaskurin avulla työnantajalle maksettavaksi.

- Mukana ovat myös TESin erät, sekä kulut ja kilometrikorvaukset.
- Palvelu on työntekijälle ilmainen, eikä käyttö velvoita sinua mihinkään.
- Muutaman euron palvelumaksun maksaa työnantaja.

REKISTERÖIDY ILMAISEKSI OSOITTEESSA:

WWW.PALKKAUS.FI

Rakennusliitto palkkaus.fi

Oletko tyytymätön hyvinvointiisi ja haaveilet elämäntaparemontista? Ovatko arjen kiireet terveyttäsi tukevien valintojen esteenä?

Pysyvään muutokseen -hyvinvointikursseilla saat työkaluja itsestäsi huolehtimiseen ja tukea motivaation löytämiseen.

Ota ensimmäinen askel kohti pysyvää hyvinvointia. Pystyt siihen!

PHT

Tutustu ja hae kursseille osoitteessa pht.fi

Popedan nokkamiehen viraapelityö

Pate Mustajärvi: **2018**. Sony Music.

Karri Hovi

Ränttätänttärokki-yhtye Popedaa sen taipaleen alusta asti luotsannut solisti **Pate Mustajärvi** on julkaissut jo 11:nen sooloalbuminsa. Artistin tuorein tuotos kantaa lyhyttä ja ytimekästä nimeä *2018*.

Millaista musiikkia on asuinpaikkansa Tampereen kaupunginosan mukaan Ikurin turbiininakin tunnettu mies saanut tällä kertaa aikaan?

Paten soololevyt ovat yleensä koostuneet vähän rauhallisemmasta ja vakavammastakin kamasta kuin Popedan albumeilla. Myös 2018 sisältää enemmän balladi- ja iskelmätyyppisiä kappaleita kuin varsinaisia menohenkisiä rock-paloja.

Levyn kolmestatoista kipaleesta yhdeksän kuuluu selvästi hitaitten kappaleitten osastolle. Itse pidin kovastikin iskelmällisestä *Sydämeni voima*-biisistä ja kantrimies **Johnny Cashin** lauluja sekä tyyliä kunnioittavasta *Haudankaivaja*-kipaleesta. Myös *Varjoista valoon* on mieleiseni autolla-ajelulaulu. Levyn viimeinen kappale, *Järviballadi*, oli jo melkein pelottava ja aika outo veisu pirtuineen sekä kirveineen kaikkineen. Vauhtipuolelta löytyy sentään ihan Popeda-hoilaukselta kuulostava positiivinen *Vapauden kadulla* ja irlantilaistyyppinen ralli *Lissabonissa*.

Laulajana Pate Mustajärvi ei ole enää mikään teinitähti ja sen kyllä huomaa, kun kuuntelee tätäkin uutuutta. 2018 on varsin vakavahenkinen ja pitänee sanoa aikuismainen kokonaisuus. Aivan kuin entinen rymyveikko tutkailisi menneitä toilauksiaan ihmissuhdepuolella tyytyväisenä siitä, että on selvinnyt niistä melkein kunnialla. On tässä tainnut laulaja vähän omiakin kokemuksia hyödyntää. Patellekin kun on vuosien mittaan sattunut yhtä, jos toistakin, eikä aina ole ollut kyse mistään elämän tähtihetkistä.

Tänä päivänä ei levyjä julkaista läheskään samaan tahtiin kuin vielä muutama vuosi sitten. Onneksi Popeda ja Pate Mustajärvi jaksavat puskea uusia äänitteitä markkinoille melko tasaiseen tahtiin. Kyllä kansa näitä mitä ilmeisemmin hankkii, koskapa asialla ovat kiistämättömät tekijämiehet omalla sarallaan.

Pate Mustajärven uusi soololevy on tuttu ja turvallinen ostos niin Popedasta kuin Patestakin pitäville.

Jos kunnon suomalainen äijämusisointi on mieleen, niin kannattaa varmasti tähän uutuuteen tutustua. Itselläni ainakin sujuivat työmatkat mukavasti levyn tahdissa. Kelpo levy. ■

KIITÄMME: Toimivaa kokonaisuutta.
MOITIMME: Välillä tasapaksua menoa.

RATKAISUT

1	3	7	5	4	9	2	6	8
8	4	6	7	3	2	5	9	1
9	2	5	6	8	1	4	7	3
4	8	9	1	2	5	7	3	6
2	6	3	9	7	4	1	8	5
7	5	1	8	6	3	9	2	4
6	9	2	4	5	8	3	1	7
3	7	4	2	1	6	8	5	9
5	1	8	3	9	7	6	4	2

8	6	5	3	7	4	9	2	1
2	9	4	5	1	8	3	6	7
1	3	7	2	6	9	8	5	4
6	7	9	1	8	2	5	4	3
5	1	2	6	4	3	7	8	9
4	8	3	7	9	5	6	1	2
3	5	6	9	2	1	4	7	8
7	2	8	4	3	6	1	9	5
9	4	1	8	5	7	2	3	6

7	2	8	4	3	9	1	5	6
5	6	1	2	8	7	9	4	3
4	3	9	1	5	6	2	7	8
2	9	5	8	7	1	3	6	4
8	1	7	3	6	4	5	2	9
6	4	3	9	2	5	7	8	1
1	5	4	7	9	8	6	3	2
9	7	2	6	4	3	8	1	5
3	8	6	5	1	2	4	9	7

				K	A	K	S	I		K	U	I	S	T	I	L	L	A	
				E	L	E	E	T	T	Ö	M	Ä	T		R	E	I	N	
				I	L	T	I	S		L	E	N	A		S	E	P	I	
				T	U	O	T	E		L	A	I	T		T	A	A	S	
				T			I	T	I	Ö		K	U	K	A		S		
				O	S	A	T	A		T		U	S	E	A	S	T	I	
						S		R	Y	Y	N	I		S	T	O	O	L	
L	O	H	K	A	I	S	U		K	Y	S	Y	N	T	Ä		N		O
E	L	I	E	L		T	A	U	O	T		M	E	R	T	A	N	E	N
K	A	R	K	E	L	O		P	I	E	K	A	N	A		R	I	S	A
O	T	S	O	T		P	J	O	T	R		N		K	U	I	T	I	T
T		I				I		T	U	I	K	I		T		S		Ä	
E	M	M	A		A	T	R	E	K		O	T	T	O		T	E	I	N
L	A	A	T	T	A		O	T	S	A	T		A	R	L	A	N	D	A
L	A	J	I		S	Y	Y	T	E		K	A	P	I		V	I	I	S
A	T	A	K	K	I		T	U	T	K	A		A	T	L	A	N	T	A

	O	R	V	A		S	I	T	E	N					H	A	A	R	A
W	N	I	J	B	K	Y		Ö		Y					U		V		L
Ä	E	Ö	T	G	M	Y	Ö	T	Y	Ö					O	R	A	V	A
Y	F	L	H	P	C	S		S		R					T		I		D
	U	Z	D	S		K	Ä	Ä	M	I					A	A	L	T	O
						U			I						R		L		B
	L		F		O	S	U	A		L	A	I	H	A		B		D	I	V	A	R	I
M	E	S	I	K	K	Ä		N	Ä	I	N		O	S	K	A	R	I		O		O	
	L		N		S	H	O	W		Z	A	I	R	E		L		P	Ä	I	V	I	Ö
M	U	B	A	R	A	K		A	R	A	T		I	M	A	T	R	A		K		K	
	A		A		K	Ö	Ö	R	I		O	T	S	A		T		T	A	I	W	A	N
V	U	O	L	L	A		Y		N	A	M	U	T		L	I	H	A		L		L	
	T		I		S	E	L	I	N		I	M	A	G	O		A		C	O	H	E	N
K	O	H	T	U			Ä		E	D	A	M		E	G	Y	P	T	I		O		O
A		O		N	A	F	T	A		O		A	L	P	O		P		T	O	W	E	R
L	O	R	D	I		L	I	N	T	U				A		M	O	B	Y		I		J
P		I		M	U	O	T	O		G		V	I	R	E	Ä		E		H	E	T	A
P	I	Z	Z	A		P		J	U	L	M	A		D		R	I	C	K	Y		E	
I		O		A	M	P	U	A		A		H	E	I	N	Ä		K		D	R	E	W
A	I	N	U	T		I		T	O	S	C	A		T		T	Ä	Y	T	E		T	

Rakentajat näkymättömän Suomen parrasvaloissa

Koti-ikävä vaivaa ja näkymättömyys satuttaa, mutta onneksi virolaisella rakentajakaksikolla on toisensa ja roima annos mustaa huumoria kaaokseen ajautuvalla työmaalla.

Riitta Malve

– Ruokalassa, jossa kävimme syömässä harjoituspäivinä, tutut myyjät eivät tunnistaneet meitä rakennustyöntekijöiden joukossa, koska meillä kaikilla oli keltainen turvaliivi ja kypärä. Muutuimme tavallaan kasvottomiksi, näyttelijät David Kozma ja Romulus Chiciuc kertovat.

Työtoverit järkyttyvät syvästi, kun eräs rakentaja kuolee kerrostalotyömaan tapaturmassa. He ovat tulleet tänne maailman monesta kolkasta paremman toimeentulon toivossa.

Mutta ei hätää, kohtaus kuuluu suomalaisen European theatre collective -ryhmän Rakentajat-näytelmään, joka on ensimmäinen osa Näkymätön Suomi -sarjassa. Näytelmää esitettiin syksyllä Helsingissä. Ryhmän jäsenet ovat maahanmuuttajataiteilijoita tai työskennelleet pitkään ulkomailla.

Esitys ei imartele rakennusalaa kuvatessaan suomalaisia pomoja, jotka toivovat, että onnettomuudessa olisi kyse itsemurhasta, jolloin yritys selviäisi siitä helpoimmalla. Lavastuksena ovat repaleinen osastointi ja sekavat sähköjohtovirityksset, joiden turvallisuus epäilyttää. Tästä ei saisi kasaan kovin montaa TR-pistettä.

– Emme tehneet reportaasia siirtotyöläisten äärimmäisistä ongelmista, vaan kerromme, miltä heistä tuntuu, kertoo näyttelijä **David Kozma**.

Tekijät haastattelivat käsikirjoitusta varten ulkomaalaisia rakentajia, jotka löytyivät Facebook-ilmoitusten ja Rakennusliiton kautta. **Nina-Maria Häggblom** ja **Piret Jaaks** laativat käsikirjoituksen.

Rakentajissa näyttelevät Kozma ja **Romulus Chiciuc** ovat muuttaneet Suomeen Romaniasta. Heillä on omakohtaista kokemusta ennakkoluuloista teatterialalla, vaikka ovat koulutettuja ammattinäyttelijöitä.

– Teatterintekijät keskustelevat paljon siitä, kuka saa kertoa ei-suomalaisten tarinaa. Ajattelemme, että meillä on siihen etuoikeus.

Teatteriryhmä sekoittaa keitokseen myös Afganistanin sodan veteraanin, videobloggaajan, jonka haaveet omasta kodista murskautuvat ja karmivan romanialaisen kansantarinan vastauksena rakentamisen ongelmiin.

Pomo ei puhuttele nimellä

– Ulkomaalaiset hahmot ovat suomalaisessa teatterissa uhreja, rosvoja tai maahanmuuttajia. Näytelmässä halusimme näyttää tavallisen ihmisen. Pyysimme rakentajia esimerkiksi kuvailemaan, millainen on heidän tavallinen arkipäivänsä, kun haastattelimme heitä, kertoo Romulus Chiciuc.

Moni kertoi, että kokee olevansa ulkopuolinen sekä työpaikalla että sen ulkopuolella. Syynä on kielimuuri, mutta myös syrjintää esiintyy.

Näytelmän pomo ei esimerkiksi kutsu ulkomaalaisia työntekijöitä heidän omalla nimellä, vaan virolaiseksi.

Parhaiten sopeutuu entinen sotilas.

– Jos selvisin Afganistanista, pärjään myös Suomen rakennustyömailla, virolainen rakentaja pohtii Tallinnan satamassa tehdyllä videolla.

Viirus-teatteri sijaitsee Jätkäsaaren uudella asuinalueella, jota rakennetaan kuumeisesti.

– Hukuimme Jätkäsaaren kymmenien tuhansien rakennustyöntekijöiden joukkoon, koska myös meillä oli keltaiset turvaliivit ja kypärät.

Taikauskoa ja työturvallisuutta

Näytelmän työmaalla vallitsee kiire ja pomon vaatimukset ovat kohtuuttomia. Kun moottorisaha ei käynnisty ja materiaalit ovat viikkoja myöhässä, kahdelle hahmolle jää aikaa elämän pohtimiseen. He huomaavat, että kumpikin on työtön näyttelijä ja siksi rakennuksella.

Välillä tulee puheluja kotimaasta. Vaimo on odottaa viimeisillään, mutta mies ei saa vapaata päästäkseen synnytykseen. Seuraavassa puhelussa vaimo on jo töissä jossain päin Eurooppaa. Isovanhempien hoidossa oleva lapsi haluaisi isän kotiin. Työputki kuitenkin venyy ja vierailu kotona on jäämässä haaveeksi.

Kaaos vaikuttavat rakentajien henkiseen hyvinvointiin. Harhaa tai ei, uusi rakennusmateriaali valittaa ääneen, ettei suostu taipumaan perustuksiin.

– Jos minut pakotetaan sinne, tapahtuu jotain kauheaa, se ennustaa.

Toinen henkilöhahmoista muistaa romanialaisen vanhan tarinan, jossa rakenteilla oleva kirkko luhistui kerta toisensa jälkeen. Lopulta muurarin vaimo uhrattiin muuraamalla kirkon seinään. Taika tepsi, kirkko valmistui ja siitä tuli kestävä.

Sama ei toistu kerrostalotyömaalla, vaikka näytelmän ulkomaalaiset rakentajat ovat sen vankeja.

Kun kerrostalo vihdoin valmistuu, videobloggaaja raportoi sairastuneensa uudessa kodissa versovaan homeeseen. Loppujen lopuksi ei auta muu kuin purkaa talo.

Rakennusliitto auttoi käsikirjoituksessa

Rakennusliiton toimitsija **Urmet Aru** ja jäsen, rakennusmies **Meelis Sagaja**, joka auttoi käsikirjoituksessa, kävivät katsomassa näytelmän. He pitävät sen aihetta ja huumoria hyvinä, mutta odottivat tarinan käsittelevän ongelmia syvemmin.

– Osasin suomea hyvin, kun tulin tänne töihin 10 vuotta sitten. En jäänyt yhteiskunnan ulkopuolelle, kuten monille virolaisille käy kielivaikeuksien takia, Sagaja kertoo.

Hän työskentelee työvoimaa vuokraavan yrityksen kautta putkiremonteissa.

– Huonoa kohtelua olen kokenut vain remonttitalojen asukkailta. He puhuttelevat minua yleensä virolaiseksi ja joskus kehottavat töykeästi painumaan takaisin. Se tuntuu ikävältä.

Meelis matkustaa perheen luo Tallinnaan joka viikko. Hän asuu nykyään yksin vuokrayksiössä, joten perheen on helppoa tavata myös Suomessa.

Urmas on huomannut, että moni ulkomaalainen rakentaja alistuu siihen, ettei kannata huomauttaa työturvallisuudesta kuten telineestä puuttuvasta turvakaiteesta, koska se voisi johtaa potkuihin.

– He ovat tottuneet jo kotimaassa, ettei kukaan arvosta ja puolusta heitä.

Rakentajien esityksiä on luvassa lisää myöhemmin. Seuraavaksi Näkymätön Suomi -näytelmäsarja nostaa esiin ulkomaalaistaustaiset bussinkuljettajat ja siivoojat. Suomen kulttuurirahasto, Taiteen edistämiskeskus ja Kordelinin säätiö tukevat näytelmiä. ■

Esitys alkaa videohaastattelulla, jossa Afganistanin sodassa taistellut rakentaja pohtii syitään lähteä sotimaan ja Suomeen töihin. Hän arvelee haasteiden ja niistä selviytymisen houkuttelevan.

Rakentajat-näytelmän päähenkilöt ja ainoat näyttelijät ovat saarroksissa kerrostyömaalla. Työmaa seisoo, tapahtuu vesivahinko ja työtapaturma, jonka seuraukset jäävät auki.

Lakinaiset vastaavat

Rakennusliiton lakinaiset pureutuvat tällä palstalla jäsentemme visaisiin kysymyksiin Rakentajassa. Palsta jää nyt tauolle.

Olen ollut työelämässä 15 vuoden ajan, josta viimeiset 2 vuotta nykyisen työnantajani palveluksessa. Harkitsen jääväni vuodeksi vuorotteluvapaalle, mutta vaimoni sanoo, ettei se onnistu.

Vuorotteluvapaa on järjestely, jossa työntekijä työnantajansa kanssa tekemän vuorottelusopimuksen mukaisesti määräaikaisesti vapautetaan palvelussuhteeseen kuuluvien tehtävien suorittamisesta ja jossa työnantaja samalla sitoutuu vastaavaksi ajaksi palkkaamaan TE-toimistossa työttömänä työnhakijana olevan henkilön. Työntekijällä ei ole ehdotonta oikeutta saada vuorotteluvapaata, vaan se perustuu työntekijän ja työnantajan väliseen sopimukseen. Tältä osin oikeus vapaaseen eroaa merkittävästi esimerkiksi oikeudesta saada opintovapaata.

Sijaiseksi tulee palkata henkilö, joka on ollut työttömänä työnhakijana yhdenjaksoisesti tai osissa vähintään 90 kalenteripäivää vuorotteluvapaan alkamista edeltäneiden 14 kuukauden aikana ja joka on työttömänä työnhakijana välittömästi ennen vuorotteluvapaan alkamista.

Vuorotteluvapaata voidaan myöntää kokoaikatyöntekijälle ja työntekijälle, jonka työaika on yli 75 prosenttia alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän työajasta. Lisäksi vaaditaan, että vuorotteluvapaalle jäävä henkilö on hankkinut työssäoloaikaa ennen vuorotteluvapaan alkamista vähintään 20 vuotta. Vuorotteluvapaalaissa on omat norminsa työssäoloaikaan rinnastettavasta ajasta, ulkomailla tapahtuneen työskentelyn perusteella kertyvästä työssäoloajasta sekä työssäoloajan kerryttämisestä aiemmin käytetyn vuorotteluvapaan jälkeen.

Vuorotteluvapaata voidaan myöntää, mikäli palvelussuhde samaan työnantajaan on yhdenjaksoisesti kestänyt välittömästi ennen vuorotteluvapaan alkamista vähintään 13 kuukautta, johon on sisältynyt enintään 30 kalenteripäivää palkatonta poissaoloa. Lisäksi oikeutta vuorotteluvapaaseen on rajoitettu siten, ettei vapaata voida aloittaa sen jälkeen, kun vuorotteluvapaalle jäävä henkilö on täyttänyt iän, joka vastaa työntekijän eläkelain mukaista vanhuuseläkkeen alkamisen alaikärajaa vähennettynä 3 vuodella.

Vuorotteluvapaan kesto on vähintään 100 kalenteripäivää ja enintään 180 kalenteripäivää.

Annettujen tietojen perusteella vaikuttaisi siltä, että vaimosi on oikeassa, sillä vapaan edellyttämä työssäoloaika ei kohdallasi vielä täyty. Vapaata ei voida myöntää vuoden ajaksi vaan enintään 180 kalenteripäiväksi.

Millä edellytyksillä sairausajan palkka maksetaan, jos minulla on nollatuntisopimus?

Laissa puhutaan vaihtelevasta työajasta, jos työsopimuksessa on sovittu työaikaehdoksi esimerkiksi 0–40 tuntia viikossa. Vaihtelevaa työaikaa noudatettaessa oikeus sairausajan palkkaan syntyy, jos työkyvyttömyysaikaan kohdistuva työvuoro on merkitty työvuoroluetteloon, siitä on muutoin sovittu taikka olosuhteisiin nähden voidaan muutoin pitää selvänä, että työntekijä olisi työkykyisenä ollut työssä. Lisäksi edellytetään, että rakennusalalla noudatettavien työehtosopimusten ehdot muun muassa työsuhteen ajallisesta kestosta täyttyvät.

Jokaiselle työpaikalle on laadittava työvuoroluettelo, josta käyvät ilmi työntekijän säännöllisen työajan alkamisen ja päättymisen sekä lepoaikojen ajankohdat. Lisäksi työehtosopimuksissa on määräyksiä siitä, että työntekijöiden työsopimuksissa työpäivät ja työtunnit määritellään siten, että työntekijä tietää etukäteen kuluvan ja seuraavan tilikauden työpäivät ja työtunnit. Työvuoroluetteloon merkityt työvuorot ja työsopimuksessa määritellyt työpäivät ja -tunnit, joiden aikana työntekijä on työkyvytön, oikeuttavat sairausajan palkkaan.

Vaikka työvuoroa ei olisi merkitty työvuoroluetteloon, työntekijällä on oikeus sairausajan palkkaan, jos hän työkykyisenä olisi ollut työssä. Tämän vuoksi on säädetty siitä, että vaihtelevaa työaikaa noudattavalle työntekijälle syntyy oikeus sairausajan palkkaan myös silloin, kun työvuorosta on muutoin sovittu.

Oikeus sairausajan palkkaan syntyy myös silloin, kun olosuhteisiin nähden voidaan muutoin pitää selvänä, että työntekijä olisi työkykyisenä ollut työssä. Tältä osin tarkoitetaan erityisesti tilanteita, joissa työaikaan on tosiasiallisesti liittynyt sellaista säännönmukaisuutta, jonka perusteella voidaan pitää selvänä, että työntekijä olisi työkykyisenä ollut työssä. Jos esimerkiksi työntekijä on säännönmukaisesti ollut maanantaisin työssä ja eräänä maanantaina hän on työkyvytön, työntekijällä on lähtökohtaisesti oikeus sairausajan palkkaan. ■

Apua, neuvoja ja lisätietoja kaikkiin kysymyksiin saa Rakennusliiton aluetoimistoista.

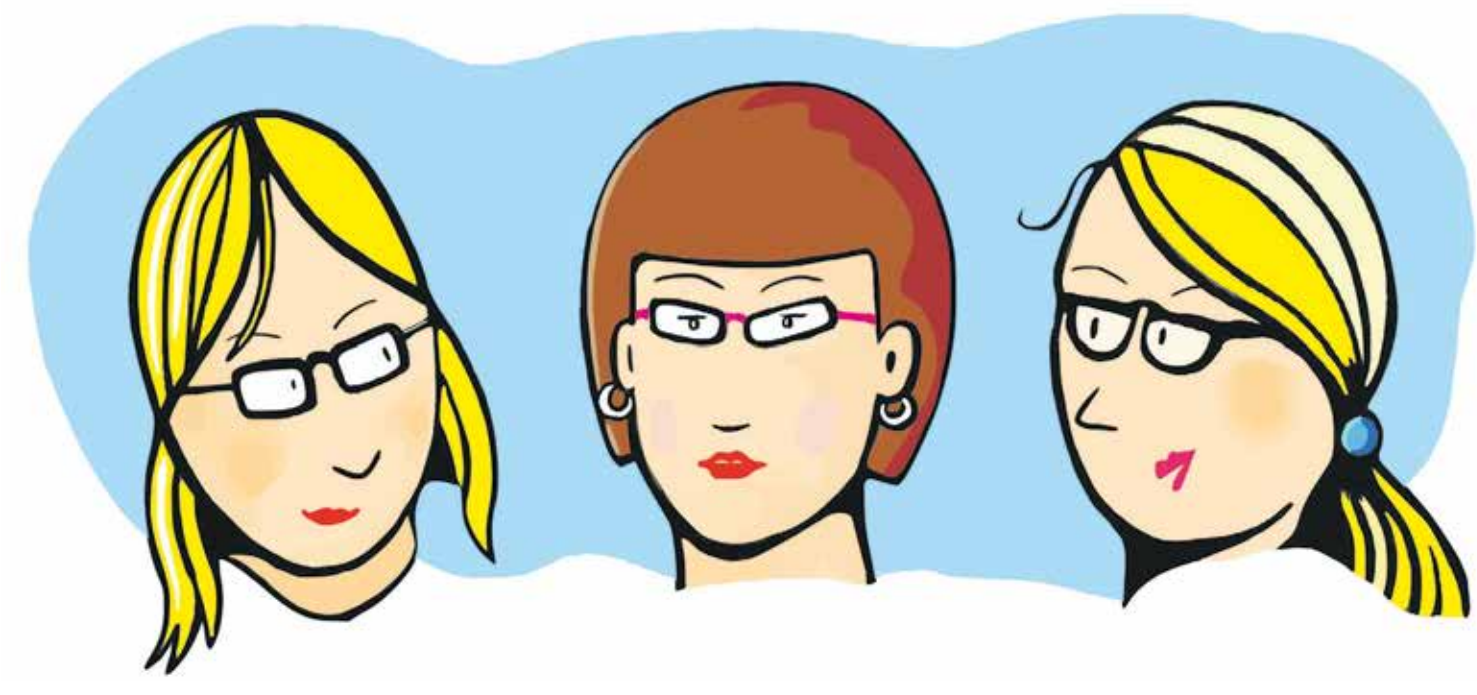

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuoressa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: **ilmoitukset@rakennusliitto.fi**
tai faksilla: 020 774 3061.

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi!

Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia. Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.

Ammattiosastojen syyskokoukset

Lokakuun 15. ja joulukuun 15. päivän välisenä aikana pidettävässä syyskokouksessa:

a) päätetään niistä perusteista, joiden mukaan osaston toimihenkilöiden kulut korvataan;
b) päätetään toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta seuraavalle vuodelle;
c) valitaan toiminnantarkastaja ja hänelle varahenkilö;
d) valitaan puheenjohtaja ja hallituksen varsinaiset jäsenet henkilökohtaisine varajäsenineen;
e) valitaan edustajat henkilökohtaisine varaedustajineen aluejärjestön edustajakokoukseen;
f) valitaan tarpeelliset toimikunnat ja jaostot sekä tarvittaessa osaston luottamusmies ja hänen varamiehensä;
g) päätetään kokouksen koollekutsumistavasta;
h) asetetaan ehdokkaat aluejärjestön hallituksen jäseniksi;
i) käsitellään muut mahdolliset asiat

TAPAHTUMAT

Hämeenlinnan rakentajaveteraanit

Vuosikokous ke 16.1.2019 klo 13, Birger Jaarlin katu 12 A, Hämeenlinna. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!
Hallitus

Turun rakentajaveteraanit

Seuraava kokous ma 17.12. klo 10, Turun aluetoimiston alakerran tilat, Uudenmaankatu 6a, Turku. Kokouksen jälkeen joulu-ruokailu yläkerran tiloissa.

Os. 002, Helsingin maalarit

Maalariveteraanien eli Mutlari-kerhon kokoontumiset 2019 kuukauden toinen keskiviikko klo 13, osastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki. Kevätkaudella: 9.1., 13.2., 13.3.,10.4. ja syyskaudella: 11.9., 9.10., 13.11, 11.12. Tervetuloa!

Os. 056, Salo

Urheilua. Osasto järjestää matkan jääkiekko-otteluun TPS–Ässät la 26.1.2019 Lähtö klo 15.30 Salon torilta ja paluu noin klo 21. Matkan hinta 20 €/hlö. Ilmoittautumiset viimeistään su 13.1.2019, Ari p. 041 444 2077. Maksu myös viimeistään su 13.1.2019.osaston tilille: FI 49 5410 6440 0115 00. Paikkoja varattu 30 kpl. Jäsenet tervetuloa!
Hallitus

Os. 479, Rantasalmi

Syyskokous pe 21.12. klo 18, Kylätie 42 C 16, Rantasalmi. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2019) sekä muut esille tulevat asiat.
Hallitus

Os. 601, Helsingin muurarit

Muurarien talvipäivät 23.–24.2.2019, Hotelli Korpilampi, Korpilammentie 5, Espoo. Majoitukset ja ruokailut järjestetty. Ilmoittautumiset viimeistään to 24.1. 2019, Mikko Raappana p. 044 507 5775 tai s-posti: rape80@gmail.com.
Hallitus

ONNEA

85 vuotta

Parttimaa Martti 30.12., Vantaa. Os. 349, Matinkylä

KUOLLEITA

Blomqvist Sven Edvin
Osastomme pitkäaikainen jäsen Sven Edvin Blomqvist kuoli 13.10.2018. Hän oli syntynyt 8.10.1943 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.4.1974.
Muistoa kunnioittaen
Os. 280, Helsingin betoniraudoittajat

Kämäräinen Aili Inkeri
Osastomme pitkäaikainen jäsen Aili Inkeri Kämäräinen kuoli 8.11.2018. Hän oli syntynyt 15.10.1925 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.6.1964.
Muistoa kunnioittaen
Os. 042, Hyvinkää

Lassila Usko Ilmari
Osastomme pitkäaikainen jäsen Usko Ilmari Lassila kuoli 15.11.2018. Hän oli syntynyt 1.1.1928 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.9.1959.
Muistoa kunnioittaen
Os. 002, Helsingin maalarit

Leppänen Joeli
Osastomme pitkäaikainen jäsen Joeli Leppänen kuoli 21.11.2018. Hän oli syntynyt 6.4.1938 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.6.1968.
Muistoa kunnioittaen
Os. 014, Turun maalarit

Mäkinen Ilkka Tapio
Osastomme pitkäaikainen jäsen Ilkka Tapio Mäkinen kuoli 12.10.2018. Hän oli syntynyt 27.4.1937 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.4.1967.
Muistoa kunnioittaen
Os. 011, Tampereen maalarit

SAARROT

RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT

Tarkemmat tiedot löytyvät internetistä http://rakennusliitto.fi/saarrot

VOIMASSAOLEVAT SAARROT 3.12.2018:

- ACC Law Oy
- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alina Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- Anesko Oy
- Artexx
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- BCA Group Oy
- Betamer Eesti OüBluescreen Oü
- Budtek Sp. Z.o.o.
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- CNS Services Oy
- Dedas Oü
- DED Kompanii Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- DPNB Group Oü
- Duramek Oy
- Edinet Partner OyEdmonton Oü
- EE Ranakam Oy
- Efira Invest Oü
- Egerton Oü
- Eikner Oü
- E-K Prof.com Oy
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Enta Ehitus Grupp Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- EU Finnes (19.11.2013 alk. Oy ELDAIT Ab)
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitus Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU PM-BUD
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalaus ja Målning Ky
- FR-Yhtiöt Oy
- Garantmeister Oü
- Goldspirit Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Hansa Meistrimehed Oü
- Harald Rentopower Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmhold Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone Suvireta
- Kalma Ehitus Oü
- Kamu-Adma Project Oy
- Katana serviss
- Keskustan Talexi & Tar Oy
- Kirvesmies Oy
- Kobolt 9 Oy
- Kortek RE Oü
- KVD Systems Oü
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Maximum Group Oü
- Meticon Oy
- Miedzynarodowny Serwis Budowlany MSB Sp. Z.o.o.
- MKJ Yhtiöt Oy
- Montevista Oü
- MTA Rakennus Oy
- MT Project Oy
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Naabob Ehitus Oü
- Narova Oy
- Navero Oy
- Nordic Manager Oü
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- Oravapoisid Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Polygon Finland Oy (hakusaarto)
- Porin NRT Oy
- Prelia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- Purku ja Tasoite Pichon Oy
- Putki Service Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakennus MK Oü
- Rakennus Nordblue Oy

- Rakso Oü
- Ravent Team Oü
- Ready and Go Consulting Oy
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- RevalNord Oü
- Riaboshapka Dmytro tmi
- Rimatex Oy
- Rislem Oy
- Roiha Oy
- RRA Palvelut Oü
- Sarikas Oü
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Oü
- Savega AS
- Scantrim Oy
- SDD Company Oy
- SGT Group Oü
- Sia Intertech
- Siivous –Expertit Osuuskunta
- Sloor Oü
- Slovax s.r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Suomen Lujatyö Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet Tmi
- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- TPA Palvelut Oy
- Tradeva UAB
- Treeplex Oy
- Triaad Grupp Oü
- T-Tarvike Oy
- TTR Rakennus Oü
- Tuotanto Vainio Ky
- Täpsi Team Oy
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oü
- Vaasan teollisuusmaalaus Oy
- Vahotek Oy
- Vartix
- Venestail Oy
- Ventago Oü
- Vestkran Kranutleie & Byggmontering AS
- Vimeco Oy
- VR Track Oy (hakusaarto)
- Winslan Oü

ALUETOIMISTOT TIEDOTTAVAT

Hämeenlinnan toimistolla joulukahvit!

ma 17.12. klo 8.30–12 ja 13–16.30
Birger Jaarlin katu 18 B

Tervetuloa!

Lahden toimistolla kinkkuvoileipätarjoilu!

ma 17.12. klo 8.30–16.30
Hämeenkatu 32

Tervetuloa!

Porin toimistolla joulukinkkutarjoilu!

ma 17.12. klo 8.30–12
Liisankatu 18, Pori

Tervetuloa!

Tampereen toimistolla joulukahvit!

ma 17.12. klo 8.30–16.30
Kihlmaninraitti 1 D

Tervetuloa!

Turun toimistolla jouluateria kahvin ja joulutortun kera!

ma 17.12. klo 9–15
Uudenmaankatu 6a, Turku

Lämpimästi Tervetuloa!

Uudenmaan toimisto tarjoaa jouluglögit!

ma 17.12. klo 8.30–16.30
Siltasaarenkatu 4, katutaso

Tervetuloa!

Itäinen toiminta-alue tarjoaa jouluglögit!

ma 17.12. klo 8.30–12 ja 13–16.30

Toimipisteet:

Kuopio	Kirkkokatu 1
Joensuu	Torikatu 30
Mikkeli	Vuorikatu 11 A 6
Kouvola	Kouvolankatu 18
Jyväskylä	Yrjönkatu 30

Lämpimästi Tervetuloa!

Pohjoinen toiminta-alue tarjoaa joulukahvit!

ma 17.12. klo 8.30–12 ja 13–16.30

Toimipisteet:

Kajaani	Pohjolankatu 28 A
Kemi	Keskuspuistokatu 50
Oulu	Rautatienkatu 40
Rovaniemi	Maakuntakatu 15

Lämpimästi Tervetuloa!

LOMIA

LIITON VETERAANILOMAT 2019

Rakennusliitto järjestää vuoden 2019 aikana kolme (3) viikon mittaista veteraanien lomaviikkoa 50 hengen suuruiselle ryhmälle. Lomat järjestetään Härmän Kylpylässä ja Kylpylähotelli Päiväkummussa.

Lomat on tarkoitettu vapaajäsenyyden saavuttaneille yli 30 vuotta jäseninä olleille eläkkeellä oleville jäsenille, jotka eivät aiemmin ole vastaavaa lomaa käyttäneet. Lomat sisältävät täysihoidon. Lomaa voit hakea soittamalla lomavastaavalle tai lähettämällä hänelle vapaamuotoisen hakemuksen joko postitse tai sähköpostilla.

Hyväksytyille lomalaisille lähetetään kutsukirje noin kuukautta ennen lomaa.

Hakemus osoitteella:
Rakennusliitto/lomavastaava
PL 307
00531 Helsinki
p. 020 774 3012
carita.vuorenmaa@rakennusliitto.fi

Kylpyhotelli Päiväkumpu, Lohja 30.3.–5.4.2019
Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 462 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.
Hakuaika päättyy 15.2.2019.

Härmän kylpylä, Kauhava 22.–28.4.2019
Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 345 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.
Hakuaika päättyy 8.3.2019.

Härmän Kylpylä, Kauhava 2.–.8.9.2019
Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 345 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.
Hakuaika päättyy 19.7.2019.

Rakennusliitto ry

Siltasaarenkatu 4, PL 307, 00531 Helsinki
Vaihde: 020 774 003
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

Keskustoimisto avoinna:
ma-to 8.30–16.00
pe 8.30–15.30

Jäsenrekisteriin toimitettavien asiakirjojen postitusosoite:
Rakennusliitto ry/Skannauskeskus
PL 134, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat		**020 690 231**
Työnantajatilitykset		**020 774 3344**
Työttömyyskassa		**020 690 230**
Takaisinperintä		**020 690 250**
Palveluaika	ma–pe	9.00–15.00
Työehtoasiat		**020 690 232**
Palveluaika	ma–to	9.00–16.00
	pe	9.00–15.30

Poikkeavat aukioloajat löytyvät Rakennusliiton kotisivuilta.

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

ALUETOIMISTOT

Toimistot avoinna:
avoinna vain maanantaisin 8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto avoinna:
ma–to 8.30–16.30 ja pe 8.30–15.30

Toiminta-alueet:

ETELÄINEN

UUDENMAAN ALUETOIMISTO
Siltasaarenkatu 4
00530 Helsinki

Lahden toimisto
Hämeenkatu 32
15140 Lahti

ITÄINEN

ITÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO
Kirkkokatu 1
70100 Kuopio

Joensuun toimisto
Torikatu 30
80100 Joensuu

Mikkelin toimisto
Vuorikatu 11 A 6
50100 Mikkeli

KESKI-SUOMEN ALUETOIMISTO
Yrjönkatu 30
40100 Jyväskylä

KYMEN ALUETOIMISTO
Kouvolankatu 18
45100 Kouvola

LÄNTINEN

HÄMEEN ALUETOIMISTO
Tampereen toimisto
Kihlmaninraitti 1 D
33100 Tampere

Hämeenlinnan toimisto
Birger Jaarlin katu 18 B
13100 Hämeenlinna

SATAKUNNAN ALUETOIMISTO
Liisankatu 18
28100 Pori

TURUN ALUETOIMISTO
Uudenmaankatu 6 a
20500 Turku

POHJOINEN

KAINUUN ALUETOIMISTO
Pohjolankatu 28 A
87100 Kajaani

LAPIN ALUETOIMISTO
Kemin toimisto
Keskuspuistokatu 50
94100 Kemi

Rovaniemen toimisto
Maakuntakatu 15
96100 Rovaniemi

OULUN ALUETOIMISTO
Rautatienkatu 40
90120 Oulu

POHJANMAAN ALUETOIMISTO
Pitkäkatu 43
65100 Vaasa

Rakennuskassa
RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA

Siltasaarenkatu 4,
PL 308, 00531 Helsinki
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennuskassa.fi
www.rakennuskassa.fi

Päivärahahakemusten postitusosoite:
Rakennusalan työttömyyskassa
PL 135, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa	**020 690 230**
Takaisinperintä	**020 690 250**

Palveluaikamme on toistaiseksi ma–pe klo 9.00–15.00

Poikkeavat aukioloajat löytyvät Rakennuskassan kotisivuilta.

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

eAsiointi

eAsioinnissa voit täyttää ansiopäivärahahakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi. eAsioinnissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietojasi.

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemassa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinnät Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta.

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplikt eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor.

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN — ANMÄLAN OM BEFRIELSE FRÅN MEDLEMSAVGIFT

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut)/ Adress (om den har ändrats)_____

Puhelin /Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

_____/_____20____ - _____/_____20____ **TYÖTÖN** (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / **ARBETSLÖS** (inte rätt till inkomstdagpenning)
_____/_____20____ - _____/_____20____ **SAIRAS / SJUK**
_____/_____20____ - _____/_____20____ **OPISKELIJA / STUDERANDE**
_____/_____20____ - _____/_____20____ **ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT**
_____/_____20____ - _____/_____20____ **ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG**
_____/_____20____ - _____/_____20____ **ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG**
_____/_____20____ - _____/_____20____ **HOITOVAPAALLA / VÅRDLEDIG**
_____/_____20____ - _____/_____20____ **OMAISHOITAJANA /NÄRSTÅENDEVÅRDARE**
_____/_____20____ - _____/_____20____ **MUU SYY**_____ **/ ANNAN ORSAK**_____

_____ _____
Päiväys / Datum Allekirjoitus / Underteckning

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNESVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi–maaliskuu, huhti–kesäkuu, heinä–syyskuu, loka–joulukuu)
PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari–mars, april–juni, juli–september, oktober–december)
RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGOR TILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134,70101 Kuopio.

Rakennuskassa
RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA

Rakennusalan työttömyyskassa tiedottaa:

Muistilista työttömyyspäivärahan hakemiseen

Aktiivimalli

Aktiivimalli tiivistettynä: Työttömyysturvaa leikataan 4,65 prosentilla, jos työttömyysaikana ei ole vaadittavaa aktiivisuutta. Aktiivisuutta tarkastellaan 65 työttömyysturvan maksupäivän ajalta, ja mahdollinen alenema toteutetaan seuraavan 65 maksupäivän jaksolla. Lainsäätäjä velvoittaa työttömyyskassaa seuraamaan aktiivisuutta.

Aktiivisuusedellytys täyttyy, jos 65 maksupäivän aikana on

- palkkatyössä vähintään 18 tuntia
- 5 päivää työllistymistä edistävässä palvelussa
- saanut tuloa yritystoiminnasta vähintään 23 prosenttia yrittäjän työssäoloehtoon luettavasta työtulosta (2018: 241,04 euroa)

Ensimmäinen tarkastelujakso alkaa ensimmäisestä maksetusta päivärahapäivästä, joten ensimmäinen mahdollinen alenema voi tulla, kun on maksettu 65 päivää. Samalla alkaa uusi 65 päivän tarkastelujakso.

Tarkastelujakso alkaa alusta myös silloin, kun työssäoloehto täyttyy tai työllistymisen takia etuutta ei makseta. Samalla päiväraha palautuu normaalitasolle, vaikka sitä olisi edellisellä tarkastelujaksolla maksettu alennettuna.

Aktiivisuutta ei seurata, jos

- sinulle maksetaan työkyvyttömyyden tai vamman perusteella myönnettävää etuutta
- toimit omais- tai perhehoitajana
- odotat työkyvyttömyyseläkepäätöstä eläkeyhtiöstä
- yhdenjaksoinen työttömyyspäivärahan saantisi kokoaikaisen lomautuksen tai lyhennetyn työviikon perusteella kestää alle 65 maksupäivää

Huomioithan että kassalla tulee olla vapautusta varten dokumentaatio vapautuksen syystä.

Omavastuu

Omavastuuaika on 5 päivää. Omavastuuta ei kuitenkaan aseteta edelleenkään kuin kerran vuodessa eli jos työssäoloehto täyttyy vuoden sisällä, ei tule uutta 5 päivän omavastuuaikaa.

Liikkuvuusavustus

Vuonna 2018 alkavaan työsuhteeseen liikkuvuusavustusta voi hakea myös jälkikäteen, mutta viimeistään 3 kuukauden kuluttua työsuhteen alkupäivästä. Lakimuutoksen myötä liikkuvuusavustus voidaan myöntää myös työhön liittyvän koulutuksen ajalle, jos koulutukseen osallistuminen on edellytyksenä työsuhteen alkamiselle ja muut liikkuvuusavustuksen saamisen ehdot täyttyvät. Liikkuvuusavustusta voi saada myös osa-aikatyöhön, jossa työtunteja on vähemmän kuin 18 viikossa. Osa-aikatyön aikana liikkuvuusavustusta maksetaan vain työpäiville.

Liikkuvuusavustusta on mahdollista myöntää korotettuna. Lapsikorotus myönnetään kuten työttömyysturvassa. Lisäksi liikkuvuusavustukseen voi saada erillisen korotusosan, jos työmatka on yli 200 kilometriä. Ilman korotusta liikkuvuusavustus on suuruudeltaan peruspäivärahan suuruinen eli 32,40€/pv. Liikkuvuusavustus on verotettavaa tuloa.

Ansiopäivärahan saajille liikkuvuusavustuksen maksaa työttömyyskassa, peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea saaville Kela.

Yritystoiminta

Vuonna 2018 työttömän työnhakijan aloittaman yritystoiminnan päätoimisuutta ei tutkita ensimmäisen 4 kuukauden aikana. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että 4 ensimmäistä yrittäjäkuukautta voi saada ansiopäivärahaa riippumatta yritystoiminnan luonteesta. Yritystulo sovitellaan, ja yritystoiminnan aloittamisesta tulee aina ilmoittaa TE-toimistoon heti sen alkaessa. ■

Byggbranschens arbetslöshetskassa informerar

Minneslista för hur du ansöker om arbetslöshetsdagpenning

Aktiveringsmodellen

Aktiveringsmodellen i sammandrag: Arbetslöshetsskyddet skärs ner med 4,65 procent, om du under den tid du är arbetslös inte uppvisar den aktivitet som krävs. Aktiviteten granskas för en period på 65 betalningsdagar och den eventuella sänkningen genomförs under följande 65 dagars period. Lagstiftaren förpliktar arbetslöshetskassan att följa med aktiviteten.

Kravet på aktivitet uppfylls om du under 65 betalningsdagar har

- varit i lönearbete i minst 18 timmar
- varit i sysselsättningsfrämjande tjänst i 5 dagar
- fått inkomst från företagarverksamhet till ett belopp som utgör minst 23 procent av den arbetsinkomst som räknas in i företagarens arbetsvillkor (2018: 241,04 euro)

Den första granskningsperioden börjar första dagen då dagpenning har betalats ut, så den första möjliga sänkningen kan komma, när du fått dagpenning i 65 dagar. Samtidigt börjar en ny granskningsperiod på 65 dagar.

Granskningsperioden börjar på nytt också då arbetsvillkoret uppfylls eller då förmån inte betalas för att du har fått arbete. Samtidigt återgår dagpenningen till normal nivå, även om den har betalats sänkt under föregående granskningsperiod.

Aktiviteten följs inte om

- du får förmån på grund av invaliditet eller skada
- du fungerar som närstående- eller familjevårdare
- du väntar på beslut om invalidpension från pensionsbolag
- utbetalningen av dagpenning till dig räcker under 65 dagar på grund av permittering eller förkortad arbetsvecka

Märk att du ska skicka in dokumentation på orsaken till befrielsen till arbetslöshetskassan.

Självrisk

Självrisktiden är 5 dagar. Självrisktiden räknas fortfarande inte mer än en gång om året dvs. om arbetsvillkoret uppfylls under året, blir det ingen ny 5 dagar lång självrisktid.

Rörlighetsunderstöd

Man kan också i efterhand ansöka om rörlighetsunderstöd för en anställning som börjar under år 2018, men det ska ske senast inom 3 månader från att anställningen började. En lagändring gör det möjligt att ansöka om rörlighetsunderstöd också för utbildning som hör till arbetet, om utbildningen är en förutsättning för att anställningen ska börja och övriga villkor för att få rörlighetsunderstöd uppfylls. Man kan också för rörlighetsunderstöd för deltidsarbete, om man har minst 18 arbetstimmar per vecka. Under tiden med deltidsarbete betalas rörlighetsunderstödet bara för arbetsdagar.

Det är möjligt att bevilja förhöjt rörlighetsunderstöd. Barnförhöjningen beviljas på samma sätt som inom arbetslöshetsskyddet. Dessutom kan man få en särskild förhöjningsdel till rörlighetsunderstödet, om arbetsresan är över 200 kilometer. Utan förhöjning är rörlighetsunderstödet lika stort som grunddagpenningen, dvs. 32.40 €/dag. Rörlighetsunderstödet är beskattningsbar inkomst.

Arbetslöshetskassan betalar rörlighetsunderstödet till dem som får inkomstdagpenning, FPA betalar det till dem som får grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd.

Företagsverksamhet

Man undersöker inte om företagandet är en huvudsyssla under de första 4 månaderna då en arbetslös arbetssökande startar företagsverksamhet under 2018. I praktiken innebär detta att du under de första 4 månaderna som företagare kan får inkomstdagpenning oberoende av karaktären på företagsverksamheten. Företagarinkomsten jämkas, och du ska alltid informera TE-centralen om att du inlett företagsverksamhet genast då den börjar. ■

Tumma suklaa rakastaa olutta

Tumma suklaa & olut – talven maukkain makupari.

Tässä vaiheessa vuotta suklaa ujuttautuu yhä useamman suomalaisen ruokavalioon. Itse olen huono herkuttelemaan suklaalla sellaisenaan, ja kun en välitä jälkiruoistakaan, yhdistän suklaan mieluiten olueen. Kotimaiset stoutit ja portterit saavat tumman suklaan laulamaan.

Jos mussutat mieluiten maitosuklaata, nyt on hyvä aika vaihtaa tummempaan. Monissa tutkimuksissa on todettu tumman suklaan olevan kohtuullisina määrinä nautittuna hyväksi terveydelle. Kaakaon sisältämät antioksidantit pitävät verenpaineen ja kolesterolin kurissa sekä verisuonet terveinä – ja mikä tärkeintä, suklaa kohentaa mielialaa kummasti!

Oma suosikkikeinoni kaamosväsymyksen selättämiseen on suklaan mutustelu oluen kera. Olut sopii suklaalle niin sellaisenaan kuin suklaisille jälkiruoillekin.

Toiset nauttivat vehnäolutta jopa valkosuklaan kanssa, mutta omaan makuuni valkoinen suklaa on aivan liian makeaa. Tumman suklaan ystävä löytääkin sen parhaan kyytipojan voimakkaista portteri- ja stoutoluista.

Katkeruus kaunistaa

Stout on Brittein saarilla kehitelty pintahiivaolut, jossa on paahteisuutta kärähtäneisyyteen asti sekä kahvinen, viehättävän suklainen maku. Myös portterissa tuntuvat suklaan ja mokan aromit, mutta se on keveämpi, karamellimaisempi ja vähemmän palaneen oloinen.

Molemmissa on silti tarpeeksi ytyä – eli alkoholia ja katkeroa – suklaan rasvaisuuden taltuttamiseen. Paahteisuus puolestaan kesyttää jopa talvisin suosimani chilisuklaan.

Tällä erää särvin sadetta vihmovan marraspäivän ratoksi kahta kotimaista pienpanimo-olutta ja yhtä hollantilaista aprikoosiolutta muutaman suosikkisuklaani kanssa.

Itäisellä Uudenmaalla sijaitsevan Malmgårdin Panimon X-Porter (alkoholia 7 %) on suodattamaton mustanpuhuva portteri, jonka karamellimainen ja jännittävän eläimellinen tuoksu huutaa maistamaan. Hapahkon suklaista, reippaan mausteista ja ruisleipämäistä makua saattelee saksalaisen Lindtin merisuolalla maustettu Sea Salt -suklaa (kaakaopitoisuus 47 %), joka saa oluen maistumaan ihanan raikkaalta. X-Porter kuuluu Alkon vakiovalikoimaan, ja Lindtin suklaita saa lukuisista marketeista Lidliä myöten.

Pimeyden Morsian Imperial Stout (8 %) puolestaan on viitisen vuotta toimineen kuopiolaisen Iso-Kallan Panimon tumma ylpeys: Turmion Kätilöt -bändin oma nimikko-olut, jota voi tilata Alkon verkkokaupasta. Pimeyden voimia vastaan mittelee aurinkoinen appelsiini Valrhônan Noir Manjari Orange (64 % kaakaota) -suklaan muodossa. Siirappisen hedelmäinen ja mokkainen olut sointuu täydellisesti suklaan vahvan appelsiiniseen makuun. Jos tätä maailman tunnetuimpiin suklaanvalmistajiin lukeutuvan ranskalaisen tehtaan herkkua ei ole saatavilla, Fazerin tumma appelsiinisuklaalevy ajaa hyvin saman asian.

Hedelmä herkistää

Myös marjoilla ja hedelmillä maustetut hapahkot oluet saavat tumman suklaan maistumaan entistä herkullisemmalta. Etenkin Belgiassa tämä taiteenlaji on kehitetty huippuunsa.

Tällä kertaa nappasin pöytään hollantilaisen Jopen-panimon leikkisästi nimetyn Apri-Gose in der Hose (5 %) -hedelmäoluen, joka ilahduttaa Alkon vakiovalikoimaa. Aprikoosilla ja korianterinsiemenillä maustettu sitruksisen raikas ja hiivalta tuoksahtava vehnäolut maistuu syntisen hyvältä maailmallakin mainetta niittäneen helsinkiläisen Goodion tyrni-salmiakkisuklaan (53 % kaakaota) kanssa. Täydellinen suomalaisen ja hollantilaisen liitto.

Kylmyys kangistaa

Lopuksi se tärkein: jos koko levy ei uppoa kerralla, suklaata ei tarvitse säilyttää jääkaapissa. Sen maku ei ole kylmänä parhaimmillaan. Lisäksi suklaa saattaa imeä itseensä tuoksuja ja makuja muista jääkaapin antimista.

Suklaa ei muutu miksikään maltillisessa huoneenlämmössä (max. 20 astetta), mutta liian lämpimässä säilytettynä sen pinta muuttuu ikävän harmahtavaksi. Harmaus ei sinänsä vaikuta makuun. Myös suoraa kontaktia lämmönlähteiden kanssa kannattaa välttää. Kertaalleen sulanutta suklaata ei pelasta edes viileään laittaminen. ■

POHJOISEN ALUEEN JÄSENHANKINTAKILPAILU

www.jasenhankinta.rakennusliitto.net

Pohjoisella toiminta-alueella järjestään Rakennusliiton jäsenhankintakilpailu!

Kilpailuun voivat osallistua kaikki Rakennusliiton jäsenet Kainuun, Lapin, Pohjanmaan ja Oulun alueilta.

Kilpailuaika on 1.1.–30.6.2019.

Kaikkien osallistujien kesken arvotaan joka kuukausi 120 euron lahjakortti!

Eniten jäseniä hankkinut palkitaan kilpailun loputtua 1000 euron lahjakortilla!

Lisätietoa ja kilpailun säännöt löytyvät osoitteesta: **www.jasenhankinta.rakennusliitto.net** sekä paikallisista aluetoimistoista.

Järjestäytymällä turvaatte yhteiset pelisäännöt sekä mahdollistatte työntekijöiden aseman parantamisen.

6.-8.2.2019 TAMPEREEN KYLPYLÄ

LUOTTAMUS-HENKILÖIDEN TÄYDENNYS-KOULUTUS'19

#RLKOULUTUS #TÄYKKÄRI19

LÄMPPÄRINÄ JUSSI & JÄSSI SHOW!™

LUVASSA MUUN MUASSA ALUSTUSTA AIHEISTA
TYÖMARKKINAT / VAALIT /
YHTEISKUNTAVAIKUTTAMINEN
YNNÄ MUUTA MESSEVÄÄ HERKKUA

ILMOITTAUDU KURSSIHAKEMUKSELLA
15.1.2019 MENNESSÄ
RAKENNUSLIITTO.FI/KOULUTUS
KOULUTUS@RAKENNUSLIITTO.FI
0207743076

Rakennusliitto